

Лингвистичке актуелности

33

*Израду часописа омогућило је
Министарство просвете, науке и технолошког развоја
Републике Србије*

ISSN 2406-3207

UDK 801

Институт за српски језик САНУ

ЛИНГВИСТИЧКЕ АКТУЕЛНОСТИ

33

Београд, 2020

Издаје:
Институт за српски језик САНУ
Кнез-Михаилова 36, Београд

За издавача:
Др Јасна Влајић-Поповић

Електронско издање:
www.isj-sanu.rs
www.asusilc.net/aktuelnosti

Имејл:
aktuelnosti@orion.rs

Уредници:
др Стана Ристић, др Биљана Сикимић, др Данко Шипка

Главни уредник:
др Ђорђе Оташевић

Конверзија за интернет:
др Данко Шипка

САДРЖАЈ

ЧЛАНЦИ

Ђорђе Оташевић: <i>Паронимија и парономазија у поезији Момчила Настасијевића (II)</i>	1–17
---	------

ПРИКАЗИ И ОСВРТИ

Миљивој Алановић: <i>О допунама и допуњавању</i> (Јована Иваниш)	21–31
Lenka Palková: <i>Univerbizácia v slovenčine</i> (Кристина Ђорђевић)	32–34
Тина Капларевић: <i>Методички приступ настави језичке културе у домену писменог изражавања</i> (Марина Николић)	35–37
<i>Млади и србистика 2</i> ((Јована Иваниш)	38–46

УКРАТКО

Martin Ološtiak, Marta Vojteková, Slavka Oriňáková: <i>Slovotvorná adaptácia a kompozitnosť v slovenčine</i> (Кристина Ђорђевић)	49–50
<i>Језик, књижевности и игра</i> (Ђорђе Оташевић)	51–52
<i>Language, Literature, and Emotions</i> (Ђорђе Оташевић)	53–54
<i>Језик око нас</i> (Ђорђе Оташевић)	55–56
Ђорђе Оташевић: <i>100 крилатица</i> (Ивана Бојовић)	57–58
Мирослав Лазаревић: <i>Речник етника и ктетика [књ. 3] Р-Ш</i> (Ђорђе Оташевић)	59–60

БИБЛИОГРАФИЈЕ

<i>Прилози за грађу лексиколошке и металексикографске библиографије (13)</i> (Ђорђе Оташевић)	63–100
---	--------

ЧЛАНЦИ

УДК 821.163.41.09-1 Настасијевић М.
811.163.41'373.42
Оригинални научни рад
Примљен: 12.11.2019.
Прихваћен: 15.12.2019.

Ђорђе Р. Оташевић
(Институт за српски језик САНУ,
Београд)*

ПАРОНИМИЈА И ПАРОНОМАЗИЈА У ПОЕЗИЈИ МОМЧИЛА НАСТАСИЈЕВИЋА (II)

Циљ рада је да се у поезији Момчила Настасијевића нађу звучна понављања, у речима истог или различитог корена, која индукују семантичке везе међу речима или стварају „звучне таласе“. Испитивање је вршено на збирци песама *Седам лирских кругова*. Код Момчила Настасијевића је готово сигурно да се ради о свесном поступку јер нису ретки парови речи који имају четири, па и више, истих гласова (слова). У првом делу рада одређује се термин *паронимија*, а пароними се класификују према седам критерија. Други део рада посвећен је парономазији. Одређује се термин *парономазија*, а сем њега уводе се термини *паронимски низ*, *растући паронимски низ*, *опадајући паронимски низ*, *једноstepени паронимски низ*, *двоstepени паронимски низ*, *паронимско гнездо*, *центар паронимског гнезда*, *чланови паронимског гнезда*.

Кључне речи: Момчило Настасијевић, поезија, лексика, паронимија, парономазија

3. ПАРОНОМАЗИЈА

3.1. Одређење

Парономазија се у лингвистичкој и нелингвистичкој литератури дефинише различито.

У овом раду парономазија се разликује од паронимије само по томе што су зближене речи разнокорене. „Праг осетљивости“ је исти као и код паронимије – најмање два сугласника.

3.2. Класификација

Разнокорени пароними¹ ће бити класификовани на исти начин као и истокорени. Додата је подела на *једноречне* и *вишеречне парониме*. Код истокорених паронима ова подела је изостављена само зато што није било ниједног примера вишеречних паронима.

3.2.1. Број сугласника

3.2.1.1. Двосугласнички пароними

1)	П Р, И	пастири – помрли – призиваху (стр. 11)
2)	С Т, А	стани – стрела (стр. 11)
3)	М Н, И	мени – тмина (стр. 11)
4)	Р Л	фруло – разлеже – помрли – стрела – ранила (стр. 11)
5)	Л Г, А Е	главе – нагле – благе (стр. 12)
6)	М Н, Е	румен – помени – мене – срмени – помени – мене (стр. 13)
7)	К П, А	кап – пропланку (стр. 14)
8)	О Ј, И А	присојкиња – савија (стр. 14)
9)	К Р, У	котур – уранку (стр. 14)
10)	Р Њ, Е Е	трешње – зрење (стр. 15)
11)	П Л	запламти – полуде (стр. 15)
12)	М Н, И	недрима – мини (стр. 15)

¹ Према *паронимији* постоји термин *пароним*, док за *парономазију* аналогног термина нема.

- 13) Д Н чедни – дан (стр. 16)
- 14) Р Н враголанко – родини (стр. 16)
- 15) Р Н, О Е росне – црвеном (стр. 16)
- 16) В В врвцом – везивала (стр. 16)
- 17) П Л топал – пролећем (стр. 17)
- 18) П Л, А Е О пламено – оплела (стр. 17)
- 19) Т Н, А златан – натопи (стр. 18)
- 20) М К, А ваздухом – маху (стр. 19)
- 21) Т М тмоли – таму (стр. 19)
- 22) З Н, А А згажена – златан (стр. 23)
- 23) С Н, Е насмехнута – сниле (стр. 23)
- 24) Д Р одру – драгане (стр. 23)
- 25) М Р, И Е мирисне – умирете (стр. 25)
- 26) Р М, А рамену – горама (стр. 26)
- 27) С Т, А страх – самотну (стр. 26)
- 28) Р Н, О ронила – ронила – дробну (стр. 27)
- 29) М Р, Е проведем – мре (стр. 27)
- 30) Р Н сахраним – утрне (стр. 27)
- 31) Б Л ближи – преболећу (стр. 28)
- 32) П Р прозрем – прости (стр. 29)
- 33) С Т, О остане – прости (стр. 29)
- 34) Л Ј, Е целујем – невеселој (стр. 31)
- 35) Н М, А У махну – на таму (стр. 32)
- 36) Б Р, Е брег – бреза (стр. 32)
- 37) Б Л, Е бледи – беласа (стр. 32)
- 38) Л Т, Е ласте – лета (стр. 33)
- 39) Г Н погни – негде (стр. 33)
- 40) Б Л бол – бела (стр. 35)
- 41) Р Ч драчу – расточи – расточи – реч – вечерњу (стр. 39)
- 42) Р Н, О Е опорине – корен – корен (стр. 39)
- 43) З В, И завапим – извије (стр. 39)
- 44) С Л, И смилуј – силовито – прострели (стр. 41)
- 45) Р Е, О Е пребола – утробе (стр. 42)
- 46) С Н, И сина – искони (стр. 42)
- 47) З Р, О зоре – грозу (стр. 42)

- 48) Д Р, А дрхтај – дар (стр. 43)
 49) В Р врео – врх (стр. 44)
 50) Л Н, О И А долина – сјаранило (стр. 45)
 51) Н М, Е А нема – мене (стр. 46)
 52) С Т, У ступај – стукнем (стр. 46)
 53) П Р, О И прострели – прострели – промину (стр. 46)
 54) М Р, Е мере – смираја (стр. 47)
 55) Р Б, У труби – труби – страховни – руб (стр. 48)
 56) Р Х, А О страховно – захори (стр. 48)
 57) С Т застрели – студим (стр. 49)
 58) Б М, У И убијем – будим (стр. 49)
 59) Т Р, Е И ветри – разнети (стр. 49)
 60) Р Г, А О трагом – сагорели (стр. 50)
 61) Т В, О створим – твоју (стр. 51)
 62) Д Р друзи – рад – редом (стр. 52)
 63) М Н умине – неме – мукотрпан – крикнем – мене
 – умин – мукотрпан – неме – висинама – неме
 – висинама (стр. 53)
 64) Ј М, А О запојем – тајном (стр. 57)
 65) Д Б, У Е дубље – буде (стр. 57)
 66) М Н, Е камена – мене (стр. 61)
 67) Г Д где – игда (стр. 65)
 68) Л П, Е А лепота – заслепи (стр. 66)
 69) М К, У смаку – мук (стр. 66)
 70) М Т мутње – ме то – тама (стр. 68)
 71) Р Т, О расточења – кротини (стр. 68)
 72) Б Л белина – бол (стр. 69)
 73) Р Н, А зацрнело – рана (стр. 70)
 74) В Р, А сварење – враг (стр. 73)
 75) С Т јесте – пристави (стр. 73)
 76) Д Р друга – друг (стр. 74)
 77) В Р вари – крв (стр. 74)
 78) Ћ Н, А немоћна – сванућа (стр. 75)
 79) Б Р брда – трбухе (стр. 75)
 80) М Н, А Е О стамено – камено (стр. 76)
 81) Р В окрвави – бравама – крваву (стр. 77)

- 82) К Р крвљу – широко (стр. 77)
- 83) М Р, У О негостопримљу – умору (стр. 77)
- 84) Л Ж, А ложница – лаж (стр. 78)
- 85) М Н, И О мирисног – племенитој (стр. 78)
- 86) Л Н, О И тмолини – ложница (стр. 78)
- 87) Т Р, У терету – потура (стр. 80)
- 88) П Р потура – прозоре (стр. 80)
- 89) К Р корак – рука (стр. 81)
- 90) Д П, Е А бедра – недра (стр. 82)
- 91) Т Н, А И таваницу – потајни (стр. 83)
- 92) Т Л трулог – намотало – лета (стр. 84)
- 93) С М, А само – само – смежурава (стр. 84)
- 94) Б Т тебе – стабљику (стр. 85)
- 95) Т Л, И трулежи – лист (стр. 85)
- 96) М Л, Е пламен – мелем (стр. 89)
- 97) Б Л, Е О непреболу – дебло (стр. 89)
- 98) Б Р бршљану – доброту – роб – гроб (стр. 89)
- 99) Т Р утробе – утроби – самртна (стр. 90)
- 100) П Л слеп – погледом (стр. 91)
- 101) Л Т влат – златали (стр. 91)
- 102) С М свему – семе – самртно – сам (стр. 91)
- 103) К Н крене – искони (стр. 91)
- 104) Т В отров – твој (стр. 93)
- 105) З М змијо излучим (стр. 93)
- 106) Ч П чудно – вичан (стр. 93)
- 107) З Л, Е И зацели – озледи (стр. 93)
- 108) Ч Р загорча – чемер (стр. 94)
- 109) Р Д награди – удрите (стр. 94)
- 110) Р Ч реч – мрачни (стр. 94)
- 111) Ј Н јадна – јаснота (стр. 95)
- 112) С Т, А О скота – достојан (стр. 95)
- 113) П Л, О оплоди – непребол (стр. 96)
- 114) З В зацвили – звер (стр. 96)
- 115) Н К мужанско – рикне – синак – замузни – никог (стр. 96)
- 116) Х Л, О холе – недохват (стр. 97)

- 117) Л Д луди – стврдла (стр. 98)
 118) Б Т, А бат – утабања (стр. 98)
 119) Т Р трага – траг – стврдла (стр. 98)
 120) Д Р стврдла – здрузга (стр. 98)
 121) Р З, И бризне – здрузгати (стр. 98)
 122) П Т стопу – стопи – пут (стр. 98)
 123) Т Р, О Е отворите – утробе (стр. 101)
 124) Ж Н жртвени – нож (стр. 102)
 125) К Р крви – крв – крина (стр. 103)
 126) Р Н кренем – родна (стр. 103)
 127) К Р кренем – корени – крикнем – крик – крвљу – круг (стр. 103)
 128) С Т, О кости – остане (стр. 104)
 129) Д Б, О слобода – одбегнем – дубље (стр. 104)
 130) Д Л слобода – далеко (стр. 104)
 131) К Р кореном – круг (стр. 105)
 132) Т З тузи – затварам (стр. 105)
 133) С Л светли – сагледа (стр. 105)
 134) С Т расточиће – кости (стр. (стр. 106)
 135) К Р кореном – проклија (стр. 106)
 136) З Л, А задњу – бездан (стр. 107)
 137) К Р, У крену – мрклу (стр. 107)
 138) В Р отвара – двери (стр. 109)
 139) Н М, Е нем – камену (стр. 109)
 140) З В, Е завештавам – звери (стр. 109)
 141) П Л, А О плакало – певало – плете (стр. 111)
 142) Р Н, А трнова – круна (стр. 111)
 143) С Р, У прснун – смрћу – струна (стр. 111)
 144) П Р, А празнином – спрема (стр. 112)
 145) Р В, И Е исправе – криве (стр. 113)
 146) Р С, О И радосница – ороси (стр. 113)
 147) П Т, О Е потеку – полете (стр. 113)
 148) Л Т светли – лет (стр. 114)
 149) Ч Р чемера – чемер – загорчај (стр. 115)
 150) Г Р грлу – загорчај – горке – погреб (стр. 115)
 151) П Л упалим – опело (стр. 115)

152)	Л Д, А	плода – глад (стр. 115)
153)	К Р, А	Икар – жарко (стр. 115)
154)	Т Р	трипут – прутем – врата (стр. 117)
155)	Ћ Р	кћер – смрћу (стр. 117)
156)	Т П, О И	утопим – плаветнило (стр. 121)
157)	Т В, О Е	плаветнило – твоје (стр. 121)
158)	Р Д, А О	радост – дародавче (стр. 121)
159)	Р В, И	урвина – проведи (стр. 121)
160)	Н М, Е	нема – мене (стр. 122)
161)	Д В	девице – давно (стр. 123)
162)	С Н, И О	искони – снило (стр. 123)
163)	Л П	топлином – лапе (стр. 123)
164)	Л Н	топлином – лагани (стр. 123)
165)	П Ј, О И	појећи – помјани (стр. 124)
166)	Т Р, А	затурену – твар (стр. 127)
167)	Л С, А	леска – листава (стр. 127)
168)	Р К, У	ђурђевке – рука (стр. 127)
169)	М Н, Е И	намени – мени (стр. 128)
170)	Л В, А	слива – глава (стр. 129)
171)	Р Н	росноме – пропланку (стр. 129)
172)	Р К	уранку – котур (стр. 130)
173)	С Н	мирисну – сан (стр. 130)
174)	В Н, Е И	ведрину – вине (стр. 132)
175)	П Н, А	патна – падне (стр. 132)
176)	С Т, А И	остани – расти (стр. 131)
177)	В Р	звер – гавран (стр. 133)
178)	К Р, А	крила – скрама (стр. 134)
179)	Б К, У	букну – биљку (стр. 134)

3.2.1.2. Тросугласнички пароними

1)	Р Н К, А У	пропланку – уранку (стр. 12)
2)	Р С Т	пречисте – стрела (стр. 12)
3)	М Л Н	зеленим – пропланком – млечно (стр. 12)
4)	С Т Н, И	стени – стани (стр. 12)
5)	С Р Т	страст – смрт (стр. 19)

- 6) П Л Т позлати – топло (стр. 25)
7) М Р С смрћу – мирисне (стр. 25)
8) П Р З, О прозрем – прокази (стр. 29)
9) Б Р Л, А Е пребола – брале (стр. 44)
10) Т Р Б, И труби – страховни (стр. 48)
11) С Т Р, А Е застрепи – створења (стр. 49)
12) П Л Н, А Е паклени – пламен (стр. 51)
13) В Л М, А И Е оваплоти ме – целивам (стр. 52)
14) Т П Л, О топло – пролети (стр. 67)
15) З К М, А замукнув – зраком (стр. 63)
16) С Т Н, О А стамено – стонтао (стр. 76)
17) Р Н Г, О мирисног – потргано (стр. 78)
18) П Л Т, Е И племенитој – лептирак (стр. 78)
19) Т Р Т, Е У дотетурава – терету (стр. 80)
20) Н С К, О ниско – неспокој (стр. 83)
21) Б Љ К, И биљко – стабљику (стр. 85)
22) Ж Т В жртва – жетви (стр. 89)
23) Н С Т, Е И неситом – нестати (стр. 90)
24) П Л Д, О поглед – плод (стр. 91)
25) П Р В, А О патвора – право (стр. 94)
26) Н С К, А мужанско – синак (стр. 96)
27) С Т М стопом – скутем (стр. 98)
28) К Р Ј крају – проклијати (стр. 98)
29) С Р Ж спржи – срж (стр. 99)
30) Д Н Л, А Е О ожеднела – огладнела (стр. 101)
31) К Р Н кренем – корени – крикнем (стр. 103)
32) К Л В, О Е колевци – проклетство (стр. 104)
33) К Н М, Е кореном – камену (стр. 105)
34) П К Н, У патнику – пукне (стр. 105)
35) Р С Н, У прснуд – струна (стр. 110)
36) С В Т, Е свете – вести (стр. 113)
37) Т Р П, У трипут – прутем (стр. 117)
38) К М Н, А Е камен – мекано (стр. 117–118)
39) Р С Т, О радост – просторе (стр. 121)
40) П Б Л, О И погребли – поболи (стр. 125)
41) Р Д Н родном – дрен (стр. 127)

- 42) П Л Т, Е И плаветнила – пролети (стр. 134)

3.2.1.3. Четворосугласнички пароними

- 1) Н В С Т невесте – ни света (стр. 28)
- 2) К Р Н М мукотрпан – крикнем (стр. 28)
- 3) В С Н М, А вас неме – висинама (стр. 53)
- 4) Т М Л Н, О И тмолини – племенитој (стр. 78)
- 5) С В Т К светиљке – спокојству (стр. 83)
- 6) К Р Н М, Е кренем - крикнем (стр. 103)

3.2.2. Енигматска класификација

3.2.2.1. Анаграми

3.2.2.1.1. „Чисти“ анаграм

Код „чистих“ анаграма преметањем слова једне речи добија се друга реч, при чему се ни једно слово не мења. У енигматици друга (тражена) реч мора бити у номинативу или инфинитиву. Овде то није обавезно зато што су обе речи познате.

Међу 227 разнокорених паронима нашли смо само један чисти анаграм:

- 1) мене – неме (стр. 52–53)

3.2.2.1.2. Крњи анаграм

Термином *крњи анаграм* овде су обухваћена два енигматска термина: *крњи анаграм* и *проширени анаграм*. Преметањем слова једне речи добија се друга реч, при чему једно или два слова остају „вишка“:

- 1) ласте – лет /– а с/ (стр. 33)
- 2) пребола – брале /– о б/ (стр. 44)
- 3) дубље – буде /– љ/ (стр. 57)
- 4) смаку – мук /– а с/ (стр. 66)
- 5) поглед – плод /– е г/ (стр. 91)
- 6) патвора – право /– а т/ (стр. 94)
- 7) камен – мекано /– о/ (стр. 117–118)

3.2.2.1.3. Логогрифни анаграм

Код логогрифном анаграма се од прве речи, с изменом једног слова, анаграмирањем добија друга реч.

- 1) нема – мене /а = е/ (стр. 45)
- 2) нема – мене /а = е/ (стр. 122)
- 3) свете – вести /е = и/ (стр. 113)

3.2.2.2. Чаура

Међу разнокореним паронимима нашли смо само један пар учаурених паронима:

- 1) труби – руб /т[руб]и/ (стр. 48)

3.2.2.3. Палиндромна чаура или учаурени палиндром

Палиндром је реч која читана с десна на лево даје другу реч. Ако се палиндром налази учаурен у некој другој речи, говори се о учауреном палиндрому. Ако у класификацији полазимо од чауре, онда је ово палиндромна чаура.

- 1) реч - вечерњу /ве[чер]њу/ (стр. 39)
- 2) ходе – недохват /н[едох]ват/ (стр. 97)
- 3) бат – утабања /у[таб]ања/ (стр. 98)
- 4) нем – камену /ка[мен]у/ (стр. 109)

3.2.2.4. Логогрифни пароними

Први пароним се разликује од другог само у једном слову. Редослед слова је исти.

- 1) стени – стани /е – а/ (стр. 12)
- 2) недра – бедра /н – б/ (стр. 82)

3.2.2.5. Испуштаљка

Када се из једне речи изостави једно или два слова, добија се друга реч. За разлику од испуштаљки у енигматици, где се може „испустити“ само прво или последње слово, у овом раду може се изоставити било које слово. Редослед преосталих слова се не мења.

- 1) нагле – наге /–л/ (стр. 12)

- 2) спржи – срж /– п и/ (стр. 99)
- 3) намени – мени /–и а/ (стр. 128)

3.2.3. Контактни и дистантни пароними

3.2.3.1. Контактни пароними

- 1) ласте лет (стр. 33)
- 2) пастити помрли (стр. 11)
- 3) чедни дан (стр. 16)
- 4) врвцом везивала (стр. 16)
- 5) невесте ни свата (стр. 28)
- 6) махну на таму (стр. 32)
- 7) врео врх (стр. 44)
- 8) пребола брале (стр. 44)
- 9) ветри разнети (стр. 49)
- 10) отворим твоју (стр. 51)
- 11) паклени пламен (стр. 51)
- 12) мукотрпан крикнем (стр. 52)
- 13) камена мене (стр. 61)
- 14) где игда (стр. 65)
- 15) мутње ме то (стр. 68)
- 17) намотало лета (стр. 84)
- 18) жртва жетви (стр. 89)
- 19) отров твој (стр. 93)
- 20) патвора право (стр. 94)
- 21) јадна јаснота (стр. 95)
- 22) стопи пут (стр. 98)
- 23) спржи срж (стр. 99)
- 24) колевци проклетство (стр. 104)
- 25) тузи затварам (стр. 105)
- 26) плаветнило твоје (стр. 121)
- 27) нема мене (стр. 122)
- 28) искони снило (стр. 123)
- 29) топлином лепе (стр. 123)
- 30) појећи помјани (стр. 124)
- 31) леска листава (стр. 127)

- 32) затурену твар (стр. 127)
- 33) плаветнила пролети (стр. 134)

Контактним се могу сматрати и пароними синтаксички повезани:

- 1) ТРЕШЊЕ у ЗРЕЊЕ (стр. 15)
- 2) НЕМА за МЕНЕ (стр. 45)
- 3) ЧУДНО сам ВИЧАН (стр. 93)
- 4) СВЕТЛИ за ЛЕТ (стр. 114)
- 5) КОРЕНОМ у КАМЕНУ (стр. 105)
- 6) РОСНОМЕ на ПРОПЛАНКУ (стр. 129)
- 7) БУКНУ у БИЉКУ (стр. 134)

3.2.3.2 Дистантни пароними

Међу разнокореним паронимима у поезији Момчила Настасијевића око 75% је дистантних, т.ј. паронима које раздваја једна или више речи (при чему пароними нису синтаксички повезани) или реченица.

3.2.4. Једноречни и дворечни пароними

Једноречни пароними се састоје од једне речи, а дворечни од две суседне речи. Користимо термин реч – „озлоглашен, али – незаменљив“ (ц. Бенвенист 1975: 124), иако смо свесни његове непрецизности.

1)	у котур – уранку	[У + К Р, У]	(стр. 14)
2)	невесте – ни свет	[Н + В С Т]	(стр. 28)
3)	махну – на таму	[Н + М, А У]	(стр. 32)
4)	оваплоти ме – целивам	[М Е + В Л, А И]	(стр. 52)
5)	вас неме – висинама	[В С А + Н М]	(стр. 53)
6)	мутње – ме то	[МЕ + Т]	(стр. 68)

У двочланом парониму једна реч је најчешће знатно дужа од друге и она је носилац значења (изнимка је пример бр. 6) па се условно може назвати *главна реч*. Другу реч (најчешће је предлог, везник, заменица и сл.) назваћемо *придодата реч*. Придодата реч може бити конститутивна и неконститутивна, што је везано са овде постављеним условом да пароними морају имати најмање два иста сугласника – јер у противном нису пароними. Ако главна реч двочланог паронима има са упоређеним паронимом са-

мо један заједнички сугласник, придодата реч је *конститутивна* уколико у „заједницу“ са главном речју „доноси у мираз“ барем један сугласник, захваљујући коме спој ове две речи задовољава минимални услов од два заједничка сугласника. Ако главна реч са упоређеном речју већ има два иста сугласника, придодата реч је *неконститутивна*, иако консонантни и вокали које она придодаје повећавају паронимијски ефекат. У наведеним дворечним паронимима придодата реч је конститутивна у примерима бр. 3 и 6, а неконститутивна у примерима 1, 2, 4, и 5.

Придодата реч може бити консонантска, вокалска или мешовита, зависно од тога да ли споју с главном речју придодаје сугласник (сугласнике), вокал (вокале) или и сугласник(е) и вокал(е). Конститутивне придодате речи не могу бити вокалске, док за неконститутивне нема ограничења. Придодате речи су консонантске у примерима бр. 2 и 3, вокалска у примеру бр. 1, а мешовите у примерима 4, 5, и 6.

3.2.6. Једноструки и вишеструки пароними

Двоструки пароними састоје се од три речи повезане истим сугласницима. Могу бити двосугласнички, тросугласнички итд.

1)	П Л	плакало – певало – плете	(стр. 111)
2)	М Т	мутње – ме то – тама	(стр. 68)
3)	Л Г	главе – магле – благе	(стр. 12)
4)	П Р	пастири – помрли – призиваху	(стр. 11)

Сви наведени двоструки пароними су двосугласнички. Троструки пароними обухватају четири речи:

1)	С М	свему – семе – самртно – сам	(стр. 91)

У четвороструком парониму обједињено је заједничким сугласницима пет речи:

1)	Р Л	фруло разлеже – помрли – стрела – ранила	(стр. 11)

3.2.6.1. Паронимски низ

Када се код вишеструких паронима јавља једно или више додатних заједничких слова, говорићемо о *паронимском низу*.

1)	М Л Н – М Л	зеленим – пропланком – магле – млечно – смешале (стр. 12)
2)	Р М Н – М Н	румен – помени – мене – срмени (стр. 13)
3)	С М Р – М Р	смрћу – мирисне – умирете (стр. 25)
4)	П Р З – П Р	прозрем – прости – прокази (стр. 29)
5)	С Л – С Л Т	смилуј – силовито – прострели (стр. 41)
6)	Т Р Б – Р Б	труби – руб – страхобни (стр. 48)
7)	С Т Р – С Т	застрепи – студим – створење (стр. 48)
8)	К Р – К Р Н М – К Р Н	секира – мукотрпан – крикнем – скрнављење (стр. 52)
9)	Т Р Т – Т Р	дотетурава – терету – потура (стр. 80)
10)	С Н К – Н К	мужанско – рикне – синак – замукни – никог (стр. 96)
11)	Р С Н – Р С	прснув – смрћу – струна (стр. 110)
12)	Т Р П – Т Р	трипут – прутем – врата (стр. 117)

Низ је *растући* када први пароним у низу има мање заједничких сугласника од следећег. У *опадајућем* низу први пароним има више заједничких сугласника од следећег.

Низ је *једностепен* када се у њему налазе двосугласнички и тросугласнички пароними, односно тросугласнички и четворосугласнички, т.ј. када постоје у низу два типа паронима класификованих према броју заједничких сугласника. Велика већина низова је једностепен, а међу њима преовладавају низови састављени од двосугласничких и тросугласничких паронима (то су сви наведени примери сем примера под бројем 8). *Двостепени сугласнички низ* садржи три типа паронима класификованих према броју заједничких сугласника (бр. 8). *Тростепене*, или чак *четворостепене*, паронимске низове у песмама Момчила Настасијевића нисмо нашли.

3.2.6.2. Паронимско гнездо

Вишеструки пароними код којих су са једним паронимом, који има најмање три различита сугласника, повезана различитим сугласницима најмање два паронима – чине *паронимско гнездо*².

Шта шуме јасике беле,
пречисте горске деве,
сребрне кад им стреле
јутарње сунце хитне,
и зраком кликну шеве?

Хладно кад капље, кад ситне,
низ тела им се слију,
зеленим пропланком магле
кад млечно коло вију? (стр. 12)

Можемо издвојити следеће парове:

1)	С Т Р	стреле – пречисте
2)	Р С	горске – сребрне – стреле
3)	Р Т	стреле – јутарње
4)	С Т	стреле – ситне
5)	С Л	стреле – слију
6)	Р Л	стреле – пропланком

Пароним „стрела“ је *центар гнезда*. док су пароними „пречисте“, „горске“, „сребрне“, „јутање“, „ситне“, „слију“ и „пропланком“ – *чланови паронимског гнезда*.

И кажу,
за кап две
мирисног уља на телу
товар је потргано ружа.

И што
у племенитој ларви
гине лептирак.

² У Кожевникова 1981: 184 овај термин је употребљен у другом значењу.

тмолином ложница је
пути њиној. (стр. 78)

Центар гнезда је реч „племенитој“.

1)	М Н	племенитој – мирисног
2)	П Т Н	племенитој – потргано
3)	П Т Л	племенитој – лептирак
4)	Т Л М Н	племенитој – тмолини
5)	Л Н	племенитој – ложница
6)	П Т	племенитој – пути
7)	Н Ј	племенитој – њиној

3.3. Фонетске особине подударачућих сугласника

Анализирани су заједнички сугласници тросугласничких и четворосугласничких паронима. Јавља се 16 различитих сугласника, међу којима је најчешће *т*, док је *р* на другом месту (код истокорених паронима је супротно).

Т – 23 (15,43%)	В – 8 (5,36%)
Р – 20 (13,42%)	Б – 4 (2,68%)
Н – 20 (13,42%)	Д – 3 (2,01%)
С – 17 (11,41%)	Ж – 2 (1,34%)
К – 13 (8,72%)	З – 2 (1,34%)
Л – 13 (8,72%)	Г – 1 (0,67%)
М – 11 (7,38%)	Ј – 1 (0,67%)
П – 11 (7,38%)	Љ – 1 (0,67%)

Сваки од ових 16 сугласника у просеку се јавља 9,3125 пута. Првих осам сугласника по бројности јавља се 128 пута (што је 85,90% од укупног броја), или сваки од њих просечно се појављује 16 пута.

Звучних слугласника је 12 (85 пута се јављају, 57,04%), а безвучних само 4 (64 пута се јављају, 42,95%).

4. ЗАКЉУЧАК

Пароними, једнокорени и разнокорени, у поезији Момчила Настасијевића веома су бројни и врло упечатљиви. Функције које имају су различите и сложене, па у овом раду нису ни анализирани.

Овај рад је покушај да се паронимији и парономазији приђе на нешто другачији начин.

ЦИТИРАНА ЛИТЕРАТУРА

- Бенвенист 1975: Емил Бенвенист, *Проблеми опште лингвистике*, Београд: Полит.
Кожевникова 1981: Н. А. Кожевникова, „Из набљудений над звуковой организацией стихотворного текста“, у: *Проблемы структурной лингвистики 1979*, Москва: Наука, 1981, стр. 181–194.

Джордџе Оташевич

ПАРОНИМИЈА И ПАРОНОМАЗИЈА В ПОЕЗИИ МОМЧИЛА НАСТАСИЈЕВИЧА

Резюме

Цель статьи – найти звуковые повторы в поэзии Момчила Настасијевића в словах одного или разных корней, которые вызывают семантические связи между словами или создают «звуковые волны». Исследование проводилось на материале сборника стихов «Семь лирических кругов». Что касается Момчила Настасијевића, весьма вероятно это осознанная процедура, потому что нередко пары слов имеют четыре или более одинаковых звуков (букв).

В первой части статьи дается определение термина *паронимия*, и паронимы классифицируются по семи критериям. Вторая часть статьи посвящена парономазии. Дается определение термина *парономазия*, и вводятся термины *паронимический ряд*, *восходящий паронимический ряд*, *нисходящий паронимический ряд*, *одноступенчатый паронимический ряд*, *двухступенчатый паронимический ряд*, *паронимическое гнездо*, *центр паронимического гнезда*, *члены паронимического гнезда*.

ПРИКАЗИ И ОСВРТИ

Јована Иваниш (Београд)*

Миливој Алановић: О ДОПУНАМА И ДОПУЊАВАЊУ
У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ. Нови Сад: Филозофски факултет,
2019, 267 стр.

Монографија *О допунама и допуњавању у српском језику* Миливоја Алановића представља збирку ауторових научних радова чија је основна тема појам комплементизације. Сачињена је како би послужила као универзитетски приручник за предмет *Реченични модели у српском језику* на мастер студијама Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду и како би показала тежњу аутора да одговори на нека питања која своје одговоре добијају у оквиру научне синтезе идеје о валентности. Књигу чине две целине, назване *Опита разматрања: начела, појмовник, јединице и Огледи и расправе из проблематике валентности речи*, које нам на 268 страница доносе типолошко истраживање и осврт на поједине језичке аспекте у оквирима депеденцијалне граматике и теорије валентности.

Прва целина *Опита разматрања: начела, појмовник, јединице* садржи пет поглавља. Прво поглавље под називом *Актанти и сирконстанти: граматичка и/или семантичка дихотомија* садржи податке о зачецима, основним начелима и циљевима теорије валентности. Идеју о валентности Л. Тенијер формулише у оквиру конхерентне вербоцентричне теорије у којој глагол заузима централно место у реченици. Основни циљ теорије валентности је утврђивање непосредних односа међу конституентима у реченици, а једна од основних предности је чињеница да се на истој теоријско-методолошкој основи могу анализирати и предлошке конструкције, синтагме и сложене реченице. Како је као главни проблем представљено утврђивање прецизне границе међу глаголским сателитима, комплементима, у тексту се указује на: разграничење елемената ситуације на актанте и сирконстанте (учеснике и околности), на проблем доследног разврставања глаголских комплемената на допуне и додатке (одредбе), али и на неопходност разликовања структурног и семантичког плана организације реченице. Л. Тенијер реченицу посматра као драму чији су основни елементи:

* jovana.ivanis@gmail.com

процес, учесници и околности, а сваком од елемената приписује одређени језички израз: процесу глагол, учесницима актанте, а околностима сирконстанте. Напомиње се да је напредак у синтаксичкој семантици омогућен након раздвајања структурног од семантичког плана реченичне организације, што налазимо код Г. Хелбига, који актанте дефинише као субјекатске и објекатске актанте, чији су семантички еквиваленти постали партиципанти. Завршни део поглавља говори о појму комплементарности, који ваља разумети као сталну везу међу језичким плановима, поступцима субјектизације и објектизације логичког предиката и његових аргумената.

Валентност и синтагматски односи међу речима, друго поглавље, садржи основне постулате теорије валентности и дефинише појмове валенце и рекције, уз настојање да се они доведу у функционалну везу и да се укаже на разлике и сличности између њих. Валентност се одређује као општа способност управљања, односно способност речи да за себе веже одређени број елемената, док се рекција дефинише као специфичан израз те способности. Указује се на различите традиције бављења овим питањем, прецизирају се појмови депенденције и конституенције, али и утврђивање својстава и способности регенса да организује своје окружење. Депенденција даје увид у унутрашњу организацију, док конституенција пружа податак о томе који елементи улазе у њихов састав. Глагол је реченични регенс коме су подређени сви реченични чланови, а које Тенијер разврстава у две класе: актанте и сирконстанте (допуне и додатке). Такође, описани су различити видови у којима се валентност остварује. Квантитативна валентност тиче се броја комплемената које носилац валентности везује за себе, а квалитативна валентност односи се на формална обележја депенденса. Обавезна валентност подразумева оптималан број комплемената укључених у реченицу, док факултативна валентност регулише разлику између оптималног и максималног броја укључених комплемената. У односу на план језичке структуре, разликују се синтаксичка, семантичка и прагматичка валентност. Синтаксичка валентност односи се на граматичка обележја и број комплемената који са регенсом чине граматички модел, семантичка валентност произилази из компатибилности значењских обележја регенса и депенденса, а прагматичка валентност представља комуникативно ситуирање синтаксичко-семантичке валентности. Концептима леве и десне валентности утврђује се место реченичног члана у односу на регенс и, на крају, макровалентност се тиче лексемског, а микровалентност сублексемског плана речи. Рекција се, према начелима Лајпцишке школе, одређује као способност регенса да предетерминише морфосинтаксички лик депенденса и његову синтаксичку функцију, а рекцијске особности читавих класа речи истичу се појмовима категоријалне и лексичке рекције. Појам категоријалне рекције подразумева рекцијски потенцијал

заједнички за класу речи, док се лексичка рекција дефинише као лексички специфична рекцијска способност која омогућава да се унутар класе речи начини поткласификација с обзиром на рекцијску способност појединих носилаца валентности. Јака и слаба рекција односе се на облик испољавања рекцијске способности регенса да уреди своје окружење. Након теоријских основа и поделе валентности и рекције, објашњени су појмови валенцијских механизма: прикључења и конгруенције. Прикључење се дефинише као позиционо условљена зависност, а конгруенција као детерминативна или депенденцијална веза.

Треће поглавље *Основне валенцијске операције у структурирању реченице* садржи податке о валенцијским операцијама које омогућавају обликовање структурних односа у реченици. Под валенцијским операцијама подразумевају се редукција, екстензија, варијација и контракција. У везу са различитим степеном обавезности допуна доводе се екстензија, која се посматра као ширење, и редукција, која се посматра као крњење базичног модела валентности. Варијација се посматра као резултат алтернације глаголских допуна, а контракција се темељи на способности глагола да једном допуном именује садржај целе пропозиције. Након анализе примера, аутор закључује да циљ теорије валентности није само утврђивање реченичних модела које конституише један глагол као носилац валентности већ и формулисање правила под којима се они генеришу.

Допуне и додаци – између обавезности и испушности, четврто поглавље, тиче се односа које одређене језичке јединице успостављају на синтагматском плану реченице. Подела реченице на финитум као њен структурни центар, сателите, актанте и сирконстанте заснива се на начину укључивања у реченицу и виду повезивања са реченичним регенсом. Једна од тема којих се аутор дотиче је и питање структурних и семантичких критеријума на основу којих су разврстани зависни реченични чланови, што доводи до једног од главних нерешених питања теорије валентности – питања доследности и утемељености бинарне репартиције зависних реченичних чланова на допуне и додатке. Наведен је низ синтаксичко-оперативних тестова и критеријума који би, према В. Агелу са једне и Г. Хелбигу са друге стране, требало да дефинишу разлике између допуна и додатака. Пописани су критеријуми класификације сателита, почевши од формалнограматичких, до неких значењских категорија, као што су смисаона неопходност, тј. садржинска специфичност, супкатегоризација и детерминативност. На основу наведених критеријума, дат је увид у то како се према њима односе типичне граматичке категорије, а затим и испитивање субјекатских и објекатских позиција. Наведена је и хијерархизација глаголских допуна коју наводи Ж. Лазар: обавезна допуна је централна, док оне факултативне то нису, при чему је могуће формирати ланац сателита са-

стављен од строго централних, преко мање централних, периферних и, коначно, додатака. Закључак аутора иде у правцу успостављања тројног система валенцијских јединица, који би садржао допуне (обавезне, испустиве и факултативне), додатке (пратеће и слободне) и прелазни појас – адјункте (придруге), као обавезне, проширујуће, додатке.

Пето, последње поглавље првог дела књиге, *Валенцијски статус и хијерархија синтаксичких јединица*, тежи да прикаже идентификацију синтагматских односа у које ступају синтаксичке јединице и утврди њихову везу са реченичним или синтагматским регенсом, што је кључно за њихово синтаксичко позиционирање. Кључни задатак је испитивање функционалне хијерархије међу валенцијским категоријама и њено одражавање на функционисање субјекта, предиката, објекта, адвербијала и атрибута. Подела типичних допуна заснована на синтагматским везама често је нарушена на семантичком плану, нарочито када се централно семантичко језгро реченице појави на позицији директног објекта. С обзиром на тип везе са структурним језгром реченице, зависни реченични чланови разврстани су на посебне, типичне и атипичне допуне и додатке, а факултативне именичке одредбе у одредбене и линеарне редове. Типичне допуне су резултат јаке реакције и чине базични валенцијски модел управног глагола, а међу њима су и синтаксичке јединице које одговарају на лексичку реакцију управног глагола: предикатив, логички субјекат и агентивна допуна уз пасивне облике глагола. Закључено је и да се хијерархија међу јединицама у реченици темељи на конкомитанцији језичких јединица, те да је реченичне односе некад могуће описати и помоћу релације регенс – депенденс.

Друга целина, *Огледи и расправе из проблематике валентности речи*, садржи девет целина. Прво поглавље друге целине *У потрази за реченичним предикатом – два пута, исти циљ* говори о сагледавању синтаксичко-семантичке анализе, пре свега предиката, кроз призму депенденцијалне и функционалне граматике. Депенденцијална граматика пажњу усмерава на глагол у финитном облику, а функционална граматика ову категорију дефинише значењски, при чему се анализа своди на идентификацију дела реченице који даје податак о својству или особини, односно о процесу. Посебна пажња посвећена је примерима несагласја форме и значења реченице, при чему се истичу ограничења теоријских приступа и њихова адекватност. Указано је на то да предикат није само реченични члан већ део реченице, те да предикатски израз није могуће замислити без финитума, већ је нужно дати му временска и аспектуална обележја, довести га у везу са потребним бројем актера и повезати са другим процесима и околностима. Структурни приступи језику служе да се идентификују неопходни градивни елементи реченице, док они функционални омогућују да се ови међусобно смисаоно повежу и укомпонују. Остало је нерешено пита-

ње синтаксичког позиционирања глаголских сателита са предикаторским значењем (*Десио се судар субјекат* ← [*Сударили су се*]), у којима се не мења граматички профил, али се мења реченична перспектива када је граматичка тема процес или сам доживљај процеса (*доћи до спознаје*).

Објекти – у *раскораку између облигаторности и факултативности*, друго поглавље, тиче се једног од критеријума дефинисања и класификације објеката, при чему је полазна тачка био валенцијски статус и из њега проистекле одлике, ослањајући се на феномене облигаторности и факултативности, кључне критеријуме у класификацији реченичних комплемената на допуне и додатке. Аутор поставља задатак који подразумева утврђивање односа међу категоријама облигаторности, факултативности и испуствости. Базична валентност представља основни реченични модел који глагол конституише и подразумева имплицитну и експлицитну укљученост учесника у ситуацију. Факултативни реченични чланови су средство којим се мења и проширује реченични модел и представљају израз ширења базичне валентности управног глагола. Закључено је да се елиминацијом добија податак о профилу структуре, а да су друга два обележја непосредан израз унутрашњих веза између елемената структуре. Облигаторност се тиче обавезне, имплицитне или експлицитне укључености у дату структуру и почива на логичкој повезаности обавезних елемената пропозиције, факултативност подразумева да се допуне у структуру укључују по потреби, а испуствост детектује имплицитну укљученост у неку структуру и представља својеврсни тест којим се откривају прагматокомуникативни услови под којима се остварује комуникација и логичко-семантичка веза између управног глагола и зависних чланова. Све наведено аутора доводи до закључка да испуствост помаже да се утврди степен облигаторности или да се потврди факултативност конституента.

Треће поглавље *Комплементарност глаголске и именичке валентности у светлу изражавања транзитивности* приказује категорију транзитивности, језички феномен који се дефинише као семантичка или семантичко-синтаксичка категорија којом се граматичким, средствима регулише однос међу појмовима укљученим у ситуацију и улоге које имају у њој. Инсистира се на разликовању синтаксичке и семантичке транзитивности, указујући на феномене неутрализације семантичке транзитивности и секундарног развоја семантичке транзитивности. Неутрализација семантичке транзитивности је синтаксички транзитивна структура која губи обележје семантичке транзитивности. Такве конструкције конституише примарно транзитивни глагол, а разликујемо два типа: када је носилац ситуације реализован на позицији граматичког субјекта и када је носилац ситуације реализован на позицији директног објекта. У поглављу су наведени и примери перифраза који приказују феномен функционално-семантичке

колизије, која подразумева одступање од типичног распореда семантичких јединица у реченици. Секундарни развој семантичке транзитивности типичан је за примарно интранзитивне глаголе и граматичке моделе које конституишу, а као пример се могу узети глаголи кретања, као и копулативни глаголи који структуришу копулативне именске предикате. Истраживање је показало да многе реченичне обрасце није могуће сврстати у одговарајући дијатетички тип, уколико се као класификациони критеријум узима само морфолошки лик предиката, као и да аргументна структура управног глагола неретко стоји у колизији са одговарајућим пропозиционим моделом који је у њеној основи. Један од важнијих закључака јесте да дијатезу можемо дефинисати као семантичку категорију чији облици имају типичне и нетипичне формализационе обрасце у језику, што непосредно проистиче из тога да су носиоци транзитивности лексичке јединице укључене у моделе синтаксичке транзитивности, али и у оне моделе који немају експлицитне показатеље транзитивности.

Поглавље *Начела придевске валентности* садржи одговоре на питања о видовима валентности које придеви испољавају, о позицијама у којима се као регенси појављују и о валенцијским функцијама које имају њихови сателити. Валентност као лексичкосемантичко обележје тиче се способности регенса да уведе одређени број сателита, који се деле на допуне и додатке. Инсистирајући на проширењу концепта валентности, истиче се да синтаксичка валентност регулише број, форму и функцију неопходних елемената у структури, док се облици значењског усаглашавања унутар структуре сагледавају у светлу семантичке валентности. Валентност нерекцијских придева није озбиљније разматрана, већ су се истраживачи углавном бавили питањима комплементизације придева, док су механизми суплементизације и адјункције били занемарени. Комплементизацију одликује формална специфичност и синтаксичка обавезност сателита, док, са друге стране, суплементизацију одликује формална неспецифичност и синтаксичка факултативност сателита. Адјункцију одликује форма синтаксички обавезног сателитита која није предодређена. Описане су валенцијске везе унутар придевских синтагми и изведена је општа класификација придева заснована на функцији предикатора и модалног оператора, тако да се даље придевске поткласификације могу извести на основу ситуационог типа и модалне категорије коју означавају.

Пето поглавље *Основни принципи синтаксичко-семантичке валентности каузативно-манипулативних глагола* приказује типолошке одлике каузативно-манипулативних глагола, у погледу семантичке и синтаксичке валентности. Наведен је преглед типолошких одлика каузативних глагола уопште, а потом и типични реченични модели у којима се ови глаголи појављују. Каузалност се граматикализује на нивоу периферних гла-

голских аргумената, а каузативност се манифестује на лексичко-семантичком нивоу, у виду каузативних глагола са компонентом која се тиче тематизације каузатора, чиме узрочно значење постаје доминантно. Манипулативност је посебан облик каузативности који се одликује специфичном лексичко-синтаксичком формализацијом и модалним оквиром корелативних пропозиционих садржаја. У семантичкој структури сваког каузативног глагола садржан је глагол *изазвати* и нека додатна семантичка компонента. Под актантима се подразумевају учесници у некој ситуацији, а на плану реченичне структуре могу бити репрезентовани на нивоу глаголских аргумената. Каузативи могу бити двоагентивни и једноагентивни, а на основу денотативног садржаја предиката каузирајуће пропозиције могу се поделити у три групе, на глаголе који означавају каузацију у виду захтева (*наредити*), физичке (*исковати*) или интелектуалне делатности агенса каузатора (*објаснити*). У основи свих анализираних реченичних модела приказан је исти логичко-семантички концепт, а разлике међу њима објашњавају се категоријалним и супкласним специфичностима у домену лексичког значења глагола.

Поглавље *Синтаксичко-семантичка валентност глагола асистенције* је тиче се изучавања глагола асистенције, поткласе каузативно-манипулативних глагола чији су типични експоненти глаголи *помоћи/помагати* и *одмоћи/одмагати*. Асистенција је учешће различито хијерархизованих учесника у радњи, заснована на концепту одређеном као ангажовање супраагенса на уклањању или успостављању препрека за несметано деловање субагенса, где је типични експонент асистивности глагол *помоћи*, док његова антонимска варијанта *одмоћи* представља лексичко-семантички прототип опстантивности. Опстантивним глаголима означава се деловање супраагенса усмерено на успостављање околности које представљају препреку субагенсу да реализује радњу на којој је ангажован. Импликација волунтативног ангажовања субагенса на реализацији радње Р (*У жели да/учини Р*) заједничка је овим концептима, те их можемо објединити у општији семантички тип. Пермисивни глаголи поткласификовани су на основу актуализације базичне негације у лексичком значењу глагола на протопермисивне и контрапермисивне глаголе. Асистивни и опстантивни глаголи везују до две објекатске допуне уз субјекат, од којих је једна субпредикатског типа. Алтернација субпредикатског објекта и објекатске клаузе је правило системског карактера. С друге стране, уклањање екстраполираног субагенса резултат је интегралне граматичке формализације субпропозиције у виду пропозиционе објекатске допуне или одговарајуће објекатске клаузе. На основу глагола асистенције проверене су алтернација и контракција, а утврђени су и елементи валентности каузативно-манипулативних глагола уопште, јер се за њих везују објекти субагентивног, суб-

предикатског и пропозиционог типа, формализовани као допуне. Без обзира на вид граматикализације ове категорије су универзалне, те се приступ од значења ка форми намеће као оправдан. Из перспективе самих форми дају се уочити извесне правилности у функционисању синтаксичких и семантичких јединица у језику.

Поглавље *О значењу и значењима допунске клаузе* представља различите приступе овог феномена у србистичкој лингвистичкој традицији и осврт на структуре у којима се допунска клауза појављује. У синтаксички мотивисаним истраживањима говори се о субјекатским, објекатским и атрибутским клаузама, у семантички мотивисаним о изричним, а у валенцијски мотивисаним о допунским или комплементним. Наведени приступи имају недостатке који се тичу разматрања субјекатских, објекатских и атрибутских клауза као засебних класа, а издвајање допунских клауза као засебног валенцијског синтаксичког типа супротставља их додатним, а не другим прилошким клаузама. Допунским или експозитивним клаузама уводи се или излаже ситуација која се саопштава, о којој се размишља, која се доживљава, вреднује, процењује или која као последица проистиче из радње управне клаузе. У поглављу су дефинисане субјекатске, објекатске, атрибутске и допунске предикативне клаузе. Клаузални тип субјекта има ограничен број глаголских предиката којима се или потврђује фактивност допунског садржаја или се он подвргава афективној обради. Објекатским допунским клаузама означава се шта је садржај одговарајуће радње, шта је то што се говори, мисли, осећа, види или чује. Атрибутске зависне клаузе уводе рекцијске именице и придеви са предикаторском улогом, када садржај допунске клаузе доводе у везу са каквом радњом, или модалноиндикаторском, када одређују модални оквир за допунски садржај. Допунске предикативне клаузе комплементизују копулативне глаголе и стоје уместо предикатива придевског, ређе прилошког типа, а предикативне допуне уз модалне и фазне глаголе улазе у структуру глаголског комплекса који представља јединствено реченично језгро и тада говоримо о клаузоиду. Наглашава се предност семантичке класификације зависних клауза, наведен је преглед главних употребних вредности допунске клаузе, а уместо изричности може се увести експозитивност, тако да би главни задатак допунских клауза био да изложе садржај ситуације који је предмет вредновања или обраде и који представља мотив, резултат или циљ деловања.

Осмо поглавље *Допунска клауза уз каузативно-манипулативне глаголе* почиње одређењем допунске клаузе, која се може класификовати на основу валенцијског статуса, граматичке функције и значења, а у односу на свој регенс остварити функцију субјекта, објекта, предикатива или допунског атрибута. Допунска клауза је реченични тип депенденса који се у управну структуру укључује уз лексичку или категоријалну рекцију реген-

са. Циљ поглавља је указивање на структурно-семантичке одлике допунских клауза које уводе каузативно-манипулативни глаголи и утврђивање инвентара везничких средстава, темпоралне парадигме и специфичног значења дате клаузе. Дефинише се појам каузативности у односу на каузалност и указује се на главне типове и категоријална обележја каузативних глагола. Диференцијално обележје на основу кога се каузативни глаголи деле на каузативно-манипулативне и каузативно-трансформативне јесте способност увођења клаузалног типа објекта. Каузалност укључује лексичке, морфосинтаксичке и синтаксичке јединице које изражавају узрочну компоненту ситуације и конституише семантичко поље са центром и периферијом, коју чине кондиционалност, финалност и концесивност. Са друге стране, каузативност је специфичан вид граматикализације узрочног чиниоца ситуације, који се дефинише као остваривање задатог резултата човековим деловањем на одређени предмет или лице. Каузативно-манипулативни глаголи издвајају се као тровалентни и укључују два објекта, од којих један означава објекат каузације, а други ефекат каузације (*натерати некога на нешто, спречити некога у нечему*). За утврђивање синтаксичко-семантичких својстава допунске клаузе важно је установити значење управног глагола, тип корелативне морфосинтаксичке јединице, кореференцијални домен субјекта допунске клаузе, везничка средства и темпоралну парадигму. Значење допунске клаузе уз каузативно-манипулативне глаголе своди се на именовање радње, намене, комуникативног или когнитивног садржаја који настају као непосредан ефекат каузације, док се ефекат каузације огледа у промени деловања или понашања објекта каузације. Структурне специфичности допунске клаузе уз наведене глаголе тичу се избора везничког средства и парадигматичности предиката, те разликујемо примере у којима допунска клауза за субординатор добија везник *да* и нема парадигматичан предикат и оне у којима има секундарни субординатор и парадигматичан предикат. Анализирани примери указују да граматичка форма зависне клаузе не зависи само од значења управног глагола већ и од логичко-семантичких и прагматичких фактора, као што су фактивност, нефактивност и контрафактивност садржаја, ситуациони динамизам и начин вршења радње, истицање релевантне околности ситуације и сл.

Последње, девето поглавље, *Пример лексикализације значења: улога допунске клаузе уз један тип именичког регенса*, даје пример утврђивања значења допунске клаузе, уз одређивање значења, функције и облика главне речи, на примеру анализе атрибутске допунске клаузе у синтагмама које конституишу именице *начин, разлог, узрок, циљ, жеља, намера, потреба* и *случај*. Допунском клаузом назива се свака зависна реченична структура која се у реченични комплекс укључује захваљујући лексичкој или

категоријалној рекцији речи у улози регенса (глагола, именице или придева). Критеријуми на основу којих су клаузе класификоване тичу се њиховог граматичког и валенцијског статуса, док се семантички критеријум посматра као споредни. Атрибутска клауза је допунска клауза у саставу именичких, придевских или заменичких синтагми и њоме се попуњава, објашњава или конкретизује садржај именске речи (*Није свесна да нас је све довела у опасност*). Најчешће се појављује у оним улогама у којима даје конкретан садржај главној речи, идентификује објекат укључен у процес означен главном речју или када уз модални оператор носи пропозициони садржај у реченичном комплексу. Аутор наводи различите примере у којима је допунска клауза општепозната чињеница, изражава неко чињенично стање, говори о каквој или чијој потреби је реч, шта је садржај изјаве, шта је у домену воље, хтења и шта је оно што се жели. Исти однос успоставља се и када се конституишу именичке синтагме на релацији регенс–депенденс, тј. рекцијска именица–допунска клауза. Именицама *начин*, *разлог* и *узрок*, као релационим речима, успоставља се веза међу двема ситуацијама, при чему се једна схвата као начин или узрок извршења оне друге (*Једини разлог што сам овде јесте што си ме позвао*). Атрибутска допунска клауза означава шта је последица, ефекат или циљ радње, а субјектска именује радњу која омогућава настанак дате последице или ефекта, односно представља начин постизања циља. Закључено је да примарна улога именица *начин*, *разлог*, *узрок*, *циљ*, *жеља*, *намера*, *потреба* и *случај* јесте да се садржај допунске клаузе одреди или идентификује као циљ, жеља, намера или потреба, да се представи као последица, ефекат, евентуални циљ или као фактивна, регуларна или ирегуларна, чињеница. Испитиване именице најчешће се срећу у оквиру адвербијалних конструкција: именица *начин* појављује се у начинској адвербијалној конструкцији, именица *разлог* у узрочној, *циљ* у намерној, *случај* у кондиционалној. Уколико се у оквиру адвербијалне конструкције појави цела синтагма долази до формирања структурно-семантичког плеонастичког низа, те се овакви спојеви посматрају као еквивалентне структуре начинских, узрочних, намерних и кондиционалних адвербијалних клауза. Конституентске јединице су у овим случајевима аутономне, допунска клауза је носилац пропозиционог значења, рекцијска именица представља категоризациону одредбу, а њена граматичка форма омогућаје да допунски садржај повежемо са управном предикацијом. Испитиване именичке синтагме са допунском клаузом појављују се у позицијама граматичког субјекта или агентивне допуне, копулативног или семикопулативног именског дела предиката, директног или индиректног објекта, као и различитих адвербијалних конструкција. Анализирани примери показују да се за изражавање значења у језику користе граматикализација и лексикализација, а њихова употреба

зависи од граматичких околности реченици, комуникативног фокуса, стила, жанра, психолошких фактора итд.

Уколико бисмо желели да сумирамо целокупан садржај монографије, закључили бисмо да је у првом делу књиге фокус аутора на теоријским и методолошким принципима теорије валентности и разрешењу питања односа између актаната и сирконстаната, комплементизације и суплементизације, критеријума класификације зависних синтаксичких јединица на допуне и додатке, валенцијских механизма, операција и хијерархије синтаксичких јединица. У другом делу књиге фокус је на примени поменутих принципа на различитим типовима структура и различитим синтаксичким јединицама, уз посебан осврт на структурну и семантичку организацију реченице и предикатских конструкција, као и на различите аспекте глаголске, именичке и придевске валентности и опис формалних и значењских обележја допунских клауза уз различите типове регенса.

Монографија *О допунама и допуњавању у српском језику* Миливоја Алановића веома је важан допринос синтаксичким истраживањима српског језика, али и науци о језику уопште. Њен уџбенички карактер нам, са једне стране, прецизно дефинише основне постулате и принципе теорије валентности, док нас њен научни карактер, постављена питања и анализирани појаве, са друге стране, подстичу на даља размишљања и лингвистичка истраживања из ове области.

Кристина Борђевић (Братислава)*

Lenka Palková: UNIVERBIZÁCIA V SLOVENČINE.
Prešov: Filozofická fakulta PU, 2018, 267. стр.

Књига Ленке Палкове под називом *Univerbizácia v slovenčine* бави се феноменом *универбизације*, описом различитих аспеката који су у вези са овом појавом. Монографију чине следећа поглавља: *Úvod* (Увод стр. 9–11), *Teoretické a metodologické východiská* (Теоријско-методолошка полазишта стр. 11–20), *Univerbizácia v bohemistike a slovakistike* (Универбизација у бохемистици и словакистици стр. 20–25), *Univerbizácia a teória lexikálnej motivácie* (Универбизација и теорија лексичке мотивације стр. 25–41), *Príčiny univerbizácie* (Узроци универбизације стр. 41–48), *Typy univerbizácie* (Типови универбизације стр. 48–83), *Univerbizácia a lexikálnomotivačná raelačnosť* (Универбизација и лексикалномотивациона релација стр. 83–106), *Univerbizácia a motivačná dynamika* (Универбизација и мотивациона динамика стр. 106–108), *Kvantitatívny a sociolingvistiký pohľad na univerbizáciu* (Квантитативни и социолингвистички поглед на универбизацију стр. 108–137), *Slovník analyzovaných univerbátov* (Речник анализираних универбата стр. 137–231), *Záver* (Закључак стр. 231–234), *Zoznam bibliografických odkazov* (Списак библиографских референци стр. 234–246), *Summary* (стр. 246–249), *Menný register* (Регистар имена стр. 249–252), *Prilohy* (Прилози стр. 252–267). Последње поглавље садржи два прилога, од којих се у првом налази речник творбених гнезда универбата, док се у другом налази упитник *Používanie univerbátov v slovenčine* (Коришћење универбата у словачком).

Након уводног дела и представљања теоријско-методолошких полазишта примењених у монографији, у поглављу *Univerbizácia v bohemistike a slovakistike* ауторка се бави прегледом радова словачке и чешке лингвистике који су у вези са датом темом, на основу чега издваја седам различитих приступа при одређивању универбизације. Ову лексичку појаву Палкова описује из угла теорије лексичке мотивације, о чему детаљније говори у посебном поглављу *Univerbizácia a teória lexikálnej motivácie*.

* kristina.dordevic@uniba.sk.

Разматрајући узроке универбизације у поглављу *Pričiny univerbizácie*, ауторка их дели на интралингвалне и екстралингвалне, издвајајући главни узрок ове лексичке појаве, а то је жеља за економизацијом језичког израза.

У поглављу *Туру univerbizácie* највише простора посвећено је творбеној универбизацији, која не представља само прототип већ и најфреквентнији тип универбизације, а у оквиру које се разликује композитна, деривациона и ретко композитно-деривациона универбизација. Представљен је инвентар суфикса коришћених приликом универбизације, при чему се као најчешће коришћени издвајају *-ka* и *-ák* са својим варијантама. Осим основних типова универбизације (творбена, морфолошка, семантичка и абривијална), на материјалу су регистровани и тзв. прелазни типови (абривијално-творбена, творбено-абривијална, абривијално-морфолошка, чиста универбизација).

У следећим поглављима описују се односи универбизације и других мотивационих типова *Univerbizácia a lexikálnomotivačná relačnosť* и универбизација из угла језичке динамике *Univerbizácia a motivačná dynamika*. На крају се налази део посвећен квантитативном и социолингвистичком погледу на универбизацију *Kvantitatívny a sociolingvistický pohľad na univerbizáciu*, за чију израду су коришћени Словачки народни корпус и упитник *Používanie univerbátov v slovenčine*. Након тога дат је речник са 1640 анализираних универбата у поглављу *Slovník analyzovaných univerbátov*. Приликом израде речника водило се рачуна о више критеријума: изговору, граматичким особинама, припадности одређеним варијететима народног језика, сфери комуникације, врсти универбата, семантизацији и егземплификацији. Анализом грађе утврђено је да се велики број универбата користи у стандардном језику, такође, у супстандардном говору, као и дијалектима. Наводимо неколико примера као илустрацију (стр. 148, 161, 164, 213):

„**aplikácia** -ie ž. štand. [*SémUt*] mobilná aplikácia: *Táto aplikácia vám umožní ovládať mobil počas jazdy pomocou hlasových povelov.*

appka/apka -ky ž. štand. [*Sltv-AbrUt*] počítačová/softvérová aplikácia: *Každá blbá appka si žiada prístup k telefónnemu zoznamu, k telefónnemu číslu a ďalším veciam. / Apka je stále pre nových používateľov zadarmo.*

dúška -ky ž štand. [*ČistUt*] materina dúška: *Nájdete tu dúšku a dve farebné odrody šalvie spolu s korenistým pamajoránom.*

eurofond -du m. [*SltvUt*] európsky fond: *Vďaka dotácii z eurofondov a peňazí zo štátneho rozpočtu sa podarilo kompletne obnoviť exteriér aj interiér budovy.*

srbčina -ny ž. [SltvUt] srbský jazyk: *Srbčina bola dovtedy jazykom omnoho podobnejším bulharčine ako dnes a vo svojich kultivovaných variantoch sa blížila ruštine.*”

Књига Ленке Палкове *Univerbizácia v slovenčine*, заснована првенствено на теорији лексичке мотивације, осветљава универбизацију као процес и резултат, одређује разлоге за универбизацију и типове универбизације, те објашњава различите односе, попут универбизације и лексикално-мотивационе релације, универбизације и језичке динамике. Ова монографија, како Мартин Олоштиак уочава,¹ представља први комплексни опис универбизационих процеса у словакистици. Несумњив је и њен значај у ширим славистичким круговима за дериватологију, лексикологију, социолингвистику.

¹ Martin Ološtiak, Aktuálne prešovské výskumy v oblasti slovenskej leksiky. In: *Jazyk a kultúra* 39/40, 2019: 74–82. Чланак је доступан на линку https://www.ff.unipo.sk/jak/39-40_2019/Martin_Olostiak_studia.pdf

Марина М. Николић (Београд)*

Тина Капларевић: МЕТОДИЧКИ ПРИСТУП НАСТАВИ
ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ У ДОМЕНУ ПИСМЕНОГ
ИЗРАЖАВАЊА
(необјављена докторска дисертација)

На Филолошком факултету Универзитета у Београду 28. септембра 2020. године др Тина Капларевић одбранила је докторску дисертацију *Методички приступ настави језичке културе у домену писменог изражавања*. Чланови комисије за преглед и оцену докторске дисертације биле су проф. др Зона Мркаљ (менторка), проф. др Весна Ломпар и проф. др Марина Николић.

Докторска дисертација обухвата 199 страница компјутерски сложеног текста, и подељена је на следећа поглавља: 1. Увод, 2. Језичка култура у настави српског језика и књижевности, 3. Теоријски и методички аспект језичке културе у домену писменог истраживања у настави српског језика и књижевности, 4. Методички приступ настави језичке културе у домену писменог изражавања, 5. Емпиријско истраживање методичког приступа језичкој култури у домену писменог изражавања на примеру аргументативног текста ученика средње школе, 6. Анализа и интерпретација резултата истраживања, 7. Тестирање хипотезе. Након тога следи Литература и четири Прилога (А, Б, В и Г). Садржина рада подељена је на теоријски и емпиријски део.

Теоријски део рада састоји се од четири поглавља. Први део посвећен је самом појму *језичка култура* који се сагледава доста шире од онога што се под језичком културом најчешће подразумева, а то су правилност и чистота у употреби матерњег језика. Након дефиниције предмета рада, дат је исцрпан преглед досадашњих истраживања о језичкој култури, као и предмет и циљеви истраживања рада. Други део теоријског дела рада посвећен је настави језичке културе, најпре законском регулативом, а онда и прегледом постојеће литературе и њеним методолошким утемељењем. Указано је на сврху, задатке и начела језичке културе, као и на задатке и

* marina.nikolic@isj.sanu.ac.rs

вештине који су неопходни за стицање потребних компетенција у овој области. С обзиром на то да су писмени састави заправо текстови и да представљају припремне облике састава којима ученици усавршавају своју писменост, доста је пажње и простора у раду посвећено не само дефинисању појма писмени састав већ и врстама и облицима у којима се писмени састави јављају, као и дисциплинама са којима је језичка култура повезана и које имају велики утицај на аспекте писања: психологија, анализа дискурса, лингвистика текста и реторика. Пажња је посвећена и друштвеном аспекту писања и важности мотивације за писање.

Методички приступ у настави језичке културе у домену писменог изражавања је четврти део рада у којем је истакнута важност познавање методике наставе писменог изражавања, како би се ученици увели у теоријска знања о писмености и савладавање ефикасних практичних вежби. У овом поглављу креирани су и примери за наставне јединице из области језичке културе у домену писменог изражавања у настави српског језика. Они су осмишљени тако да у њима доминирају методички модели засновани на савременим методичким системима. Понуђена су решења за успешније учење градива из области језичке културе.

У емпиријском делу рада потврђују се постављене хипотезе. Истраживање је подељено у два дела и приказани резултати говоре у прилог томе да се наставни процес мора мењати, а да методички примери чија је ефикасност проверена у раду са ученицама дају позитиван допринос у образовно-васпитном процесу. Тестирање хипотеза је приказано у посебном, седмом делу рада. Осми део представља закључна разматрања и педагошке импликације. На крају је дат списак коришћене литературе и прилози.

За израду ове докторске дисертације прикупљена је готово сва доступна литература о језичкој култури у домену писменог изражавања, посебно о писменом саставу као највишем степену ученичке писмености, са циљем да се допринесе теоријском утемељењу примене методичких примера за учење обликовања писменог састава на примеру аргументативног текста. Такође, реализацијом емпиријског истраживања и вредновањем ефеката примене методичких примера у образовно-васпитном процесу, отворене су нове могућности за даља истраживања, како на пољу методике наставе тако и у педагогији као науци. Досадашња вредновања, анализе и закључци о образовно-васпитном процесу, посебно о примени иновативних стратегија у школама, представљали су полазну основу за емпиријско истраживање.

Сумирајући резултате до којих се у раду дошло, Тина Капларевић предложила је могуће елементе даљег развоја наставе језичке културе, који се састоје у следећем. Постоји потреба за континуираним усавршава-

њем и иновирањем образовних програма заснованих на исходима учења; потребно је повећање броја часова језичке културе увођењем новог изборног предмета и увођење пројектне наставе као савременог концепта учења, поучавања и вредновања писменог изражавања. Приступ настави језичке културе мора бити усмерен ка ученику, његовом развоју и потребама, а тиме и употребљив у садашњем тренутку али и у будућности. Нужно је обезбеђивање квалитета наставе језичке културе сталним праћењем, вредновањем и самовредновањем резултата наставника и увођењем додатних обука како би се унапредиле њихове компетенције у потребним сегментима. Предстоји модернизација и развој образовне праксе и континуирано иновирање наставе у складу са развојем образовних технологија, као и развој транспарентног, функционалног и правичног система оцењивања и вредновања ученичких постигнућа, с акцентом на формативно (описно) оцењивање. Укључивање и тема из језика и културе у оквир школског писменог задатка нарочито је важно, зато што се у обавезне програмске садржаје уводе и други типови текстова, који нису уметнички, као и увођење већег броја стилова и различитих жанрова, како би се настава језичке културе (и писменог изражавања) учинила применљивом.

Резултати истраживања у овом раду доприносе најпре увођењу методичких поступака који обезбеђују развој ученичких компетенција у области писменог изражавања, затим модернизацији наставе језичке културе, усмеравању наставе која подржава интелектуални, друштвени, емоционални и естетски развој ученика, и на крају, истицању значаја употребе наставних садржаја из језичке културе, што чини успешнијим учење српског језика у школи. Ово истраживање помаже осавремењивању и усавршавању наставног рада са стављањем акцента на функционално учење српског као матерњег језика. Такво учење помаже ученицима да стекну одговарајуће језичке компетенције и оспособе се за тачну, правилну и сврсисходну комуникацију и интеракцију у друштву.

Јована Иваниш (Београд)*

МЛАДИ И СРБИСТИКА 2: ЗБОРНИК РАДОВА
ПОЛАЗНИКА ОБРАЗОВНИХ ПРОГРАМА НОКЦ „ВУК
КАРАЦИЋ” У ТРШИЋУ, Београд: Завод за унапређивање
образовања и васпитања, 2020, 429. стр**

Зборник радова *Млади и србистика 2* настао је као резултат ангажовања младих полазника семинара у оквиру Научно-образовно-културног центра „Вук Караџић” у Тршићу, чији је основни циљ заштита и неговање српске културе и, пре свега, неговање српског језика и популарисање Вука Караџића, реформатора српског језика. Полазници су присуствовали семинарима и пратили излагања научних радника и професора из научних институција, и то из Института за српски језик САНУ, Института за књижевност и уметност, Музиколошког института САНУ и Матице српске, као и са Филолошког факултета, Филозофског факултета, Учитељског факултета и Факултета музичке уметности у Београду. Након одслушаних семинара, полазници су уз своје менторе из научних институција припремили радове на одабране теме. Циљ семинара је неговање српске филологије и подстицај младих на бављење националним научним дисциплинама, припремом радова из области српског језика, књижевности и фолклора, односно српске културе.

Зборник *Млади и србистика 2* подељен је у четири целине и садржи 429 страна. Увод, под називом *Зачетак нове србистичке традиције*, осликава нам тему и основне податке о семинарима, предавачима, менторима, учесницима и њиховим радовима. Прво поглавље, од 19. до 161. странице, тиче се области српског језика и садржи пет радова и три прилога, које су полазници приредили након лингвистичког курса *Жаргонизми, фразеологизми, дијалектизми у односу на стандардни језик*. Друго поглавље, од 161. до 335. стране, садржи шест радова насталих након курса *Историја српске културе*, организованог у два програма: *Развојне етапе српске кул-*

* jovana.ivanis@gmail.com

** У овом раду биће приказан део зборника *Млади и србистика 2* који садржи радове из области лингвистике.

туре, за нове полазнике, и *Традиција као стваралачки подстицај у савременој српској култури*, за ученике који су претходне године већ боравили у Тршићу. Оба курса сједињена су у радионици *Поезија и култура*, читању и тумачењу песама модерних српских песника код којих је активирана српска култура. Треће поглавље, од 335. до 415. стране, садржи седам радова, који се тичу области фолклора, а који су настали на основу курсева *Увод у фолклористику* и *Српска епска традиција*. Радови у овом поглављу тичу се интердисциплинарног сагледавања фолклора као културног феномена, са посебном пажњом усмереном на вербални и музички фолклор. Завршни део, од 415. до 429. стране садржи списак учесника по радионицама и краће биографије аутора радова.

Лингвистички део курса чине радови: *Ка деривационом и концептуалном речничком чланку жаргонских именица* (Јелена Батовац, Урош Јовановић и Тодор Мајсторовић), *Данашњи говор Тршића* (Јана Марковић и Бранислав Веселиновић), *Фразеологизми који означавају карактерне особине* (Зоран Маховац, Михаило Маховац, Сава Милановић и Данијела Миленковић), *Особине призренско-тимочке дијалекатске области у реп музици* (Софија Петровић) и *Фразеологизми са интернет сајта Вукајлија* (Тања Петровић, Наталија Миладиновић, Анђела Јевтовић и Ања Радужевић), а прате их три прилога настала на основу наведених радова. Део зборника о књижевности чине радови: *Национални мотиви у сликарству Надежде Петровић* (Милан Бјелановић), *Житије Светог Петра Коришког и енглеска књижевност касног средњег века: компаративни приступ* (Немања Грујичић), *Српски средњовековни манастири у поезији Васка Поне* (Милица Поклопић), *Римски свет у роману Емилија Лета Мирјане Митровић* (Анђела Ракетић), *Фолклорни елементи у поезији Бранка Миљковића* (Ђурђа Светозаревић), *Упоредна анализа романа и филма Доротеј Добрила Ненадића* (Милица Станковић), *Византијско плаво и проза Милорада Павића – упоредна анализа* (Милица Стијачић) и *Централно-балкански психички тип у делу Борисава Станковића* (Мина Тонић). Део зборника који се бави питањима из области фолклора чине радови: *Женски ликови у епским песмама о Марку Краљевићу* (Милица Здравковић), *Ратарске свеће у манастиру Троноша* (Ивана Катанчевић), *Бранко Матић, свирач на традиционалним дувачким инструментима из Тршића* (Јелена Крњић), *Ликови жена у епским песмама о Косовском боју* (Тијана Николић), *Мотив људске жртве у епској народној песми Зидање Скадра* (Бојана Петровић), *Саливање страве као специфичан вид магијског лијечења* (Алекса Радловић) и *Епски лик кнеза Лазара* (Невена Ристић).

У овом раду приказаћемо први део зборника *Млади и србистика 2* који садржи радове и прилоге из области српског језика, настале након лингвистичког курса *Жаргонизми, фразеологизми, дијалектизми у односу*

на стандардни језик. Значајна новина у односу на претходну годину био је прелазак са индивидуалних на колективне радове, што је представљало нови методолошки и језичко-стилски изазов за полазнике. Лингвистички део зборника чине два дијалектолошка истраживања, два фразеолошка истраживања и једно истраживање са основном темом из области жаргона. Координатор и руководиоци лингвистичких радионица били су из Института за српски језик САНУ, док су гостујући предавачи долазили из различитих научних институција, пре свега са Катедре за српски језик са јужнословенским језицима и Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима на Филолошком факултету у Београду.

Први рад *Ка деривационом и концептуалном речничком чланку жаргонских именица* написали су Јелена Батовић, Урош Јовановић и Годор Мајсторовић уз ментора мр Вању Миљковића из Института за српски језик САНУ. Предмет рада представља испитивање творбених и концептуалних аспеката жаргонизације на грађи коју чини 150 жаргонских именица ексцерпираних са интернет сајта *Тарзанија*. Жаргонска лексика, коју одликује ненормираност, спонтаност и иновативност, интересантна је и увек актуелна тема међу младима, али и међу истраживачима. У раду се истражује жаргонско онеобичавање на творбеном и појмовном плану, а као основни циљ рада разматра се могућност инкорпорације тих информација у речнички чланак. У првом делу рада, који се тиче творбене анализе ексцерпираних именица, разматрају се поједина питања из жаргонске дериватологије и начини творбе заступљени у грађи, класификовани у односу на то да ли су својствени стандардном језику или жаргону. Када су у питању стандардни начини творбе, издвајају се суфиксација и ресуфиксација, регресивно извођење, слагање, префиксација, комбинована творба, претварање и семантичка деривација. Жаргонизми који припадају овој творбеној групи су: *ортакиња, позер, друкара, френдзона, аверици, комбинација, фазон* и сл. Са друге стране, постоје и творбени процеси карактеристични за жаргон, као што је формално онеобичавање које се реализује као пермутација, скраћивање, рефинализација и формална мутација. У ову групу спада и универбизација, за коју се често каже да проистиче из сфере колоквијалног језика, али и творбени процеси сливање и уписивање. Жаргонизми настали на основу ових творбених процеса су: *љаксе, тозла, фон, фејс, факс, апатинац* и многи други. Како би се деривација сликовито објаснила, представљено је и жаргонско творбено гнездо властите именице *Тарзан* и њених деривата. На крају творбене анализе закључено је да је најпродуктивнији начин творбе суфиксација, али да најсликовитије и најекспресивније жаргонизме можемо наћи у жаргонским творбеним моделима. У другом делу рада обрађују се концептуални механизми уочени у грађи, анализирају се лексичке метафоре, лексичке и творбене метонимије и лек-

фамѐлија, фино). На морфолошком нивоу забележене су појединачне одлике које одступају од нормe као што су наставак *-ији* у компаративу придева *благ – бла̀жсиј̆а*, треће лице множине *сечу̀*, партикула *-зи* (*тѝзи*) уз заменицу, партикула *-ј* уз прилог *онда* (*о̀ндај*) и партикула *-на* уз прилог за место (*о̀вдена*). Синтаксички ниво осликан је примером глаголске енклитике *је* очуване испред рефлексивне енклитике *се* (*ит̆а је се св̆е преӂивело*). Анализом особина данашњег тршићког говора као најупечатљивија особина издваја се доследни екавски рефлекс јата устаљен под утицајем околних екавских говора, али се и потврђују већ забележене особине, као што су чување поста акценатских дужина и релативно доследног преношења акцента на проклитику, којима се говор Тршића и данас сврстава под херцеговачко-крајишки дијалекат.

Трећи рад, под називом *Фразеологизми који означавају карактерне особине*, писали су Зоран Маховац, Михаило Маховац, Сава Милановић и Данијела Миленковић уз менторе др Весну Ђорђевић, др Слободана Новокмета и мср Бојану Тодић Санковић из Института за српски језик САНУ. Предмет рада су фразеологизми који означавају карактерне особине код човека и који се односе на темперамент човека и људску ћуд, а као главни циљ истиче се структурно-семантичка и лексичка анализа фразеолошких јединица, као и израда специјализованог речника фразеологизама карактерних особина. Фразеолошке јединице, њих 293, ексцерпирани су из *Фразеолошког рјечника хрватскога или српског језика* Јосипа Матешића. Рад је подељен у три поглавља, која садрже структурну анализу, семантичку анализу и анализу на основу лексичко-семантичких поља. На основу структурно-семантичке класификације фразеологизми се у српском језику деле на компонентне, код којих је једна компонента носилац фразеолошког значења, а друга употребљена у неком од својих нефразеолошких значења и глобалне, који имају узајамну значењску зависност међу пунозначним речима које их чине. У анализираној грађи издвајају се три структурна типа фразеологизама: предлошко-падежне конструкције (1 фразеологизам: *(од) сваке руке*), синтагме (166 фразеологизама: *бити од камена, бити сладак на језику, јак у глави, закопчан до гуше* и сл.) и реченице (25 фразеологизама: *фали (недостаје) му даска у глави, као да је пао с Марса* и сл). Такође, фразеологизми се структурно могу поделити на поредбене (*мекан као маслац*) и непоредбене (*бити мало онако*). Семантичка анализа, са друге стране, извршена је на основу класификације одредница на 11 фразеосемантичких поља, која су именована на основу карактерних особина: поље смањене интелигенције (*глуп као ћускија, шупља глава*), доброте (*душа од човека, добар као анђео*), (су)лудости (*нису му све овце на броју, побити се с намећу*), тврдичлука (*дрхтати над сваким динаром*), кукавичлука (*срце му је у петама*), злобе (*ћаво од човека*), тврдоглавости (*твр-*

да глава), расипности и дарежљивости (*бити широких рукава*), мирноће (*бити мањи од макова зрна*), постојаног карактера (*човек од начела*) и повишене интелигенције (*јак у глави, имати духовне очи*). На основу конотације, анализирани фразеологизми подељени су на неутралне, позитивне и негативне, којих, како је и претпостављено, има највише. У следећем поглављу рада, анализирани фразеологизми подељени су на основу главне компоненте фразеолошке јединице на следећа лексичко-семантичка поља: соматизми, зооними, фитоними, човек, религијска бића, небеска тела, породични односи, радње и стања, апстрактни појмови, природни елементи, ватра, хемијски елементи, предмети, музички инструменти, одећа, храна и особине. Најзаступљенији фразеологизми у корпусу су они који се свртсавају у поље зоонима, апстрактних појмова и предмета, док су најучесталије лексеме које се јављају као главне компоненте *човек*, *срце* и *памет*. На основу анализираних грађе, потврђене су хипотезе које говоре о томе да ће највећи број фразеолошких јединица бити у форми синтагме и негативне конотације, а установљено је и да су анализирани јединице представиле плод човекове тежње за истицањем различитости, као и да сва анализирани значења показују много о карактеру говорника одређеног језика.

Особине призренско-тимочке дијалекатске области у реп музици, четврти рад, написала је Софија Петровић, а ментор на овом раду била је мср Миљана Чопа из Института за српски језик САНУ. Предмет рада представља анализа дијалекатске особине у текстовима реп песама различитих извођача с подручја призренско-тимочке дијалекатске области, док циљ рада јесте испитивање датих особина, потврда њихове заступљености у корпусу и сагледавање функције дијалекта у овом музичком жанру. У уводном делу рада дат је преглед одлика призренско-тимочких говора, методе прикупљања и обраде грађе, а затим је извршена класификација пронађених особина према фонетско-фонолошком, морфолошком и синтаксичком нивоу. На прозодијском плану истичу се експираторни акценат и старо место акцената, а највећи број примера са старим местом акцената чине глаголски облици с експираторним акценатом на пенултими или ултими (*девојка моја, глуп испадао, наљутила*). Вокализам одликује доследна екавска замена јата (*негде, осећам, песма, уметност*), а забележени су и примери с икавизмима, који нису својствени говорима ове области, али се јављају у другим екавским говорима (*нисам је имао, нисам се сетио, није*). Честе одлике су редукције вокала, синкопе и апокопе (*што сам толико искрен, имам папири колико оћеш*), док се као кононантичке одлике истичу упрошћавање сугласничких група (*он кад замане, одма ги је рекја*), губљење сугласника *х* и ослабљена артикулација сонаната *ј* и *в*. На морфолошком плану уочена је честа употреба удвојених облика личних заменица (*сви га њега цене*), акузатив множине личне заменице за 3. лице гласи *ги*

(*одма ги је рекја*), а често се јављају и партикуле *-ј* или *-ја* (*ал није тој за сви*) и употреба енклитичког облика повратне заменице за свако лице у дативу јединине (*исто си причам са другари*). Конструкција да+презент замењује ишчезли инфинитив, али и футур (*нећу се виђам*). Забележени су и дијалектизми који се јављају само у призренско-јужноморавском дијалекту: мушки род радног глаголског придева са наставком *-ја* (*ал зато' је барем кола изгураја, одма ги је рекја*), аналитичка компарација придева (*јер најјефтиниу паприку на пијац он продава*) и фонетски ликови бројева (*имам дваес и две дине*). Синтаксички ниво одликује упрошћен систем деκлинације: два падежна облика, номинатив и „општи падеж“, који врши функцију свих зависних падежа, уз поједина одступања (*нио ракију код Змију, крећемо од почетак, с девојку се свађао*). С обзиром на то да текстови реп песама теже експресивности и персуазивности, као и да поруку треба пренети оригинално, ритмично, сликовито, духовито, али и мудро и убедљиво, употреба дијалекта управо то омогућава. Такође, употребом свог дијалекта извођачи приказују нешто што је њима блиско и значајно, приближавају се публици тог говорног подручја и на тај начин подстичу неговање и очување њиховог говора.

Пети рад *Фразеологизми са интернет сајта Вукајлија* написале су Тања Петровић, Наталија Миладиновић, Анђела Јевтовић и Ања Радужевић, а њихови ментори били су др Весна Ђорђевић, др Слободан Новокмет и мрр Бојана Тодић Санковић из Института за српски језик САНУ. Предмет рада су нови забележени фразеологизми ексцерпирани са интернет портала *Вукајлија*, одабраног због обимности грађе, занимљивих и хумористичких фразеологизама, док циљ рада представља структурно-семантички опис фразеологизама и израда речника нових фразеолошких јединица. Анализа наведених фразеологизама подразумевала је њихову идентификацију, на основу препознавања категоријалних особина фразеологизама, ексцерпцију и дефинисање значења уз помоћ *Речника српскохрватског књижевног и народног језика САНУ* и *Фразеолошког речника српског језика Ђорђа Оташевића*. Први део анализе чини попис лексичких и семантичких модификација, интервенција насталих зарад образовања иновативне и креативне фразеолошке јединице. Подтипови лексичких модификација јесу замена компонената и додавање компонената. Замена компонената врши се заменом компоненте која носи пренесено значење, тако да замењена и стандардна јединица морају бити у логичкој или метафоричкој вези да би се задржала сликовитост и само значење фразеологизма: *ископати ратну секиру : закопати ратну секиру* (‘поново ући у конфликт с неким, започети тучу, свађу’). Додавање компонената подразумева додавање јединица које не мењају значење фразеолошке јединице, већ само доприносе интензификацији сликовитости и експресивности: *ћутати као за-*

ливен у бетон: *ћутати као заливен* ('не проговорити ни речи'). Семантичке модификације подразумевају промену значења стандардног облика фразеологизма, уз евентуалне лексичке или синтаксичке модификације: фразеологизам у *шакама (нечијим)* ('у нечијој власти') јавио се у облику *имати знање у шаци* са значењем 'варати на каквом тесту преписујући градиво са длана'. Фразеологизми могу имати семантичку трансформацију засновану на антонимији (у односу на стандардни фразеологизам *имати две леве ноге* ('бити неспретан') јавио се фразеологизам *имати две десне ноге* са значењем 'бити спретан'), или синонимији (фразеологизми који су структурно нови, али имају исто значење као неки фреквентни фразеологизми: *цигла је извучена = коцка је бачена* ('донесена је одлука')). У оквиру другог дела анализе фразеологизми су подељени у поља која представљају скуп фразеолошких јединица са истим или блиским значењем. Фразеосемантичка поља односе се на: физичке особине и изглед (*огледало му опрости кад га разбије* – 'каже се за веома ружну особу', *имати хокејашки осмех* – 'немати све зубе на броју'), психичке и карактерне особине (*гађати се великим речима* – 'правити се паметан, обично користити стране, интелектуалне речи', *гледати лево-десно и у једносмерној* – 'каже се за претерано опрезну особу која ништа не препушта случају'), стање и расположење (*бити у каналу* – 'наћи се у тешкој и безизлазној ситуацији', *осећати се као код своје куће* – 'осећати се пријатно'), активност, делатност и поступке (*бацити бубицу* – 'започети удварање, флертовање', *бацити у ребус* – 'довести некога у недоумицу'), способности и вештине (*гледати некога у ретровизору* – 'надмашити некога у некој вештини, остварити бољи резултат у некој дисциплини', *објаснити пластично* – 'објаснити једноставно'), међуљудске односе и понашање (*боље први у село него задњи у град* – 'боље бити признат од мањине него невиђен у маси', *где ћеш кашиком на багер* – 'каже се када слабији улази у сукоб са надмоћнијим'). Када је у питању конотација ексцерпираних фразеологизама, највећи број има негативну конотацију, често уз присутну иронију, што произилази из човекове потребе да експресивно маркира неке негативне људске особине, навике и поступке. Напоменуто је и да су приликом ексцерпције грађе пронађене фразеолошке јединице које се често могу чути у говору, али које нису забележене у речницима, као што су: *бити (с неким) на истој таласној дужини* ('бити равноправан, међусобно се добро разумети'), *имати кратак фитиљ* ('лако се раздражити, узрујати'), *поновити X пута* ('више пута поновити исту ствар') итд. Прикупљени модификовани фразеологизми најчешће се јављају у разговорном стилу, првенствено у говору младих, али је неопходно да заживе у говору како би постали део стандардног фразеолошког фонда.

Други део поглавља о лингвистици садржи три значајна прилога која се тичу написаних радова. Први прилог је *Речник карактерних особина у српском књижевном језику*, настао као прилог раду *Фразеологизми који означавају карактерне особине*. Други прилог чине *Дијалекатски текстови из Тришића* који чине корпус рада *Данашњи говор Тришића*, док је трећи прилог *Речник фразеолошких јединица са интернет сајта Вукајлија* настао као прилог раду *Фразеологизми са интернет сајта Вукајлија*. Грађа која је прикупљена, обрађена и приказана у овим прилозима представља релевантан извор за различита научна истраживања.

Значај овог зборника огледа се пре свега у истицању важности проучавања српског језика и српске културе. Негујући овакав тип семинара, младим полазницима се нуди прилика да уплове у свет науке о српском језику, српској књижевности и српској култури. Верујемо да ће у наредном периоду ови семинари постати традиционални и да ће им се прикључити што већи број младих који ће својим трудом, залагањем и интересовањем допринети неговању српске филологије.

УКРАТКО

Martin Ološtiak – Marta Vojteková – Slavka Oriňáková:
 SLOVOTVORNÁ ADAPTÁCIA A KOMPOZITNOSŤ
 V SLOVENČINE. Prešov: Filozofická fakulta PU, 2018, 248.
 стр.

Монографију *Slovotvorná adaptácia a kompozitnosť v slovenčine* објавио је године 2018. ауторски тим који чине Мартин Олоштјак (Martin Ološtiak), Марта Војтекова (Marta Vojteková) и Славка Орињакова (Slavka Oriňáková), у оквиру едиције *Opera Linguistica* Филозофског факултета Прешовског универзитета у Словачкој.

Књигу сачињавају следеће целине: *Zoznam skratiek a značiek* (Списак скраћеница и ознака стр. 4–6), *Úvod* (Увод стр. 6–8), *Teoreticko-metodologické východiská* (Теоријско-методолошка полазишта стр. 8–16), *Kompozitnosť a bázoidy* (Композитност и базоиди стр. 16–41), *Prehľad bázoidov* (Преглед базоида стр. 41–227), *Závery* (Закључци стр. 227–235), *Bibliografía* (Библиографија стр. 235–240), *Summary* (стр. 240–243), *Menný register* (Регистар имена стр. 243–244), *Register bázoidov* (Регистар базоида стр. 244–248).

Ова монографија доприноси разумевању творбених процеса адаптације, са главним фокусом на лексеме типа *biosféra*, *astrofizika*, *megaúspešný*, *gastronómia*. У лингвистичкој литератури, конкретно у енглеској, овакви семикомпозити називају се неокласични композити (*neo-classical compounds*), према пореклу из класичних језика. У питању су такве сложене јединице које се у словачкој лингвистици дефинишу термином *bázoid*, а које садрже најмање једну компоненту која не функционише као самостална лексичка јединица (*biosféra*, *minisukňa*, *filmotéka*), или више њих, најчешће два базоида (*polygamia*, *demokracia*, *bibliotéka*). Од укупне грађе, коју чини 368 јединица, грчког порекла јесте 255, латинског 91, док свега 42 нема латинско или грчко порекло.

Теоријско-методолошка исходишта, представљена у првом поглављу *Teoreticko-metodologické východiská*, стављају у центар теорију лексичке мотивације, у оквиру које се посебно издвајају два типа: творбена мотивација и интерлингвална мотивација, о којима се детаљније расправља.

Главна тема другог поглавља јесу сложене јединице и афиксоиди. Разматрају се, са теоријског и практичног становишта, границе између основе и форманта, типологија композитности, творбени односи семикомпозита, начини њиховог стварања, динамичке тенденције и др.

У најобимнијем, трећем поглављу *Prehľad bázoidov* анализирано је 368 јединица у виду одредница, поређаних абecedним редом. Анализа доноси семантичке, формалне, творбене и функционалне податке, као и оне који се тичу дистрибуције и фреквенције. У даљем тексту наводимо пример обрађене одреднице *chron(o)*- (стр. 108):

„**chron(o)**-

Базоид *chron(o)*- је грéцкего pôvodu (gr. *chronos* „čas“) а мá význam „čas, časový“. Тако је spracovaný ај в SSSJ а SCS.

В SKMS са lexémy с týmto компонентом nachádzajú в hesle **CHRON** / **CHRÓN** (CHRON), конкретне сý то једnotky **chron-o-graf-ø**, **chron-o-lóg-i-a**, **chron-o-metr-i-a**, **chron-o-metr-áž-ø** со својими derivátmi.

В korpuse са nachádza 18 lemm s frekvenciou 5 а viac výskytov (spolu 3 201 výskytov): *chronológia* (2 389), *chronometer* (353), *chronotop* (159), *chronograf* (56), *chronogram* (46), *chronostich/chronostichon* (41), *chronovízia* (37), *chronobiológia* (20), *chronotyp* (18), *chronopotenciometrija* (13), *chronobil* (10), *chronometráž* (10), *chrononaut* (9), *chronogenéza* (9), *chronosféra* (9), *chronometrija* (8), *chronoterapia* (8), *chronostikon* (6).

Lexémy с базоидом *chron(o)*- сý odborné termíny (*chronotop*, *chronobiológia*, *chronotyp*, *chronoterapia*), в malej miere determinologizované pomenovania (*chronológia*) а autorské slová (*chrononaut*, *chronobil*).

Базоид *chron(o)*- са spája: а) с plnohodnotnými radixmi, resp. slovo-tvornými základmi cudzieho pôvodu (napr. *chronogenéza*, *chronoterapia*, *chronosféra*); б) с inými базоидми (*chronológia*, *chronogram*, *chronograf*, *chronometrija*, *chrononaut*).”

Књига *Slovtvorná adaptácia а kompozitnosť в slovenčine* резултат је значајних теоријских и практичних истраживања, корисних пре свега за дериватологију и лексикологију. Како и сами аутори истичу, један од главних доприноса ове публикације јесте развијање концепта лексичке мотивације кроз анализу односа творбене и интерлингвалне мотивације. Резултати истраживања дају и подстрек за унапређење словачких језичких ресурса, с обзиром на то да је рад на Словачком народном корпусу указао на одређена ограничења, као што је често неадекватна лематизација семи-композиата.

Кристина Ђорђевић (Братислава)

ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ И ИГРА : ЗБОРНИК РАДОВА СА
ОСМЕ МЕЂУНАРОДНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ ФАКУЛТЕТА ЗА
СТРАНЕ ЈЕЗИКЕ ОДРЖАНЕ 24. И 25. МАЈА 2019.
ГОДИНЕ = LANGUAGE, LITERATURE, PLAY AND GAMES
: PROCEEDINGS FROM THE EIGHTH INTERNATIONAL
CONFERENCE AT THE FACULTY OF FOREIGN
LANGUAGES, 24–25 MAY 2019. Београд/Belgrade:
Факултет за стране језике Алфа БК универзитет/ Faculty
of Foreign Languages Alfa BK University, 2020, 407 стр.

У овом обимном зборнику три рада се баве првенствено језиком и лингвистиком.

У раду *Игра речима и рекреативне функције језика (на грађи из поетских текстова)* Јелене Јовановић Симић и Иване Јовановић (стр. 78–91) истиче се да о термину „игра речи“ владају у науци опречна мишљења, и што се тиче природе, а и ширине употребе јединица које се под овај појам подводе. На једној страни се ‘игром речи’ сматра употреба језика у хумористичким, или чак уопште у естетски релевантном тексту, дакле у уметничкој и сличној функцији; а на другој се ова појава узима једино као особеност гласовних склопова код којих је предметни садржај потиснут у позадину или сасвим ишчекао (дечја игра језиком у којој смисао не игра никакву или врло малу улогу или сл.). У овом раду ауторке настоје да дефинишу ширу појаву рекреативних функција, и евентуално улогу уско схваћене ‘игре речи’ у игри језичком материјом уопште. Померање смисла схвата се овде такође широко: као тропички мотивисана модификација израза, али и као пражњење израза, и доминација гласовне фигуративности над свакодневним изразом.

У раду „What’s in a name? : Wordplay in newspaper headlines containing allusive quotations“ Наиле Баширове (92–105) анализирају се случајеви двосмислености до којих је довело коришћење Шекспирових цитата у насловима енглеских, америчких и руских онлајн новина. Рад је заснован на теоријским оквирима семиотике и анализе дискурса.

Кристина Варцаковић у раду *Игра као главна наставна стратегија у настави енглеског језика за ученике млађег школског узраста* (332–343) настоји да пружи објашњења и прикаже различите начине употребе игре и концепта игре у процесу учења страног језика, у овом случају енглеског језика, у веома раном узрасту деце, од предшколског узраста до предметне

наставе. Дидактички циљеви оваквих часова енглеског језика јесу да се кроз експеримент, кроз игру, на практичан, креативан и занимљив начин уче нове ствари, усваја вокабулар и практикује конверзација. Деца се кроз игру стимулишу да користе сва своја чула у процесу учења. Игра у настави јесте активна метода јер је пажња концентрисана на дете. Наставна игра се може користити, како наводи ауторка, као метода и начин организације активности са предшколским и школским узрастом за све предмете из наставног курикулума.

Ђорђе Оташевић (Београд)

LANGUAGE, LITERATURE, AND EMOTIONS :
 PROCEEDINGS FROM THE SEVENTH INTERNATIONAL
 CONFERENCE AT THE FACULTY OF FOREIGN
 LANGUAGES: LANGUAGE, LITERATURE, AND
 EMOTIONS, 18 AND 19 MAY 2018 = ЈЕЗИК,
 КЊИЖЕВНОСТ И ЕМОЦИЈЕ : ЗБОРНИК РАДОВА СА
 СЕДМЕ МЕЂУНАРОДНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ ФАКУЛТЕТА
 ЗА СТРАНЕ ЈЕЗИКЕ: ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ ЕМОЦИЈЕ,
 18. И 19. МАЈ 2018. Београд/Belgrade: Алфа БК
 универзитет/ Alfa BK University, 2019, 212 стр.

Поред уводне речи и пленарног излагања Лауре Барне, овај зборник садржи тринаест чланака на српском и на енглеском језику. Седам прилога посвећено је језику.

Први прилог доноси интервју с Данијелом Деницом, професором на Факултету комуникационих наука Универзитета у Темишвару о теорији и методологији превођења, превођењу специјализованих текстова и анализи дискурса за преводилачке потребе (стр. 25–32).

У раду *Прилог семантичкој теорији поетске хиперболе* Тина Лемца резимирају се досадашња знања о поетској хиперболи која су присутна у реторици, стилистици, семантици и прагматици. Указује се на недостатке реторичке дефиниције и потребу прецизнијег семантичког дефинисања како би била оперативна у стилистици (78–92).

Рад *Linguistic realization of physiological and psychological responses to anger in english and serbian: what languages reveal about body, mind, and culture* Јелене Ракић (104–134) бави се лингвистичком страном психо-физиолошких реакција на љутњу у енглеском и српском језику. Као грађа је коришћен Британски национални корпус и Корпус савременог српског језика.

Рад *What makes the british people proud? A discourse analysis of PM David Cameron's pre-Brexit speeches* Тијане Рабреновић бави се аутентичним поносом и начином на који британски премијер Дејвид Камерон у својим говорима пре Бреgzита конструише аутентични британски понос (135–148).

У раду Елене Ширлине *Fixed preposition-noun combinations in German as a means of expressing amplifying and emotional-evaluative meanings* анализирају се устаљене предлошко-именичке конструкције у немачком

језику којима се изражавају емоционално-евалуативна значења и значења појачавања. Ове конструкције се широко користе и у разговорном и у стандардном немачком језику (149–155).

Рад Игора Ивановића *The multichannel reality of language and para-language* критички преиспитује неке ставове Фердинанда де Сосира везане за паралингвистику и дискурсна значења те семиотичку теорију Чарлса Сандерса Пирса (156–168).

У раду Валентине Будинчић и Анице Глођовић *Персоналне пословне вештине у настави пословног енглеског језика* наглашава се да настава енглеско језика на универзитетском нивоу, као и курсеви пословног енглеског језика могу имати значајну улогу у развијању персоналних пословних вештина (169–179).

У претпоследњем раду у овом зборнику, анализира се језичко (лексичко-граматичко) исказивање емоција у текстовима посвећеним уметничкој музици. Корпус се састоји од две стотине одломака текстова на енглеском језику, преузетих из различитих публикација (180–192)

Борђе Оташевић (Београд)

ЈЕЗИК ОКО НАС. Нови Сад: Прометеј, 2019, 167 стр.

Зборник *Језик око нас* приредили су Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Беливук и Марина Николић. Књига садржи текстове „сарадника сајта *Језикофил*, који већ шест година на научнопопуларан начин третира различите теме из језичке културе. Иако за *Језикофил* актуелне теме обрађују углавном његови оснивачи и уредници, временом су се придруживале и колеге које су *Језикофил* препознале као одговарајуће место на коме могу да поделе са читаоцима своја размишљања и запажања о савременим језичким појавама, изражена у слободнијој форми, на прелазу између научног рада и популарног текста. Ова књига настала је с циљем да се ти текстови обједине, те да се тиме направи својеврсни путоказ кроз нашу језичку стварност од оснивања сајта *Језикофил* до данас“ (стр. 5).

Зборник има седам поглавља: *Кроз историју језика* (7–30), *О променама речи* (31–46), *О језику у медијима и на интернету* (47–58), *О утицају страних језика на српски* (59–82), *О језику у политици* (83–95), *О значењима речи* (97–116) и Прилози за језичку културу (117–154).

У првом поглављу, *Кроз историју језика*, обједињене су теме које се тичу новијих погледа на терминологију Вука Карацића, али и етимолошких питања о пореклу речи и израза: Ана Милановић: „Вук као терминолог“ (9–14), Жарко Б. Вељковић: „О жвакању, жватању, жваћкању и цва(њ)кању“ (15–16), Бојана Томић: „Теразије“ (23–24)...

Поглавље *О променама речи* бави се савременим морфолошким питањима: Марина Спасојевић: „О глаголима у боји – глаголи на -ети и -ити (I)“ (33–35), Марина Спасојевић: „Орило горило – 'неправилно ма шта било“ (41–44), Слободан Новокмет: „Да ли смем у падеж ако нисам удата?“ (45–46).

У поглављу *О језику у медијима и на интернету* обрађене су теме везане за нове технологије: Горан Милашин: „О језику Твитера“ (49–51), Владо Ђукановић: „Да ли интернет и СМС поруке уништавају српски језик?“ (52–53), Марина Николић, Слободан Новокмет: „Јутјуб за почетнике“ (56–58).

На ово поглавље се смисаоно и садржински наслања следеће – *О утицају страних језика на српски*: Слободан Новокмет: „Може ли се узети шут?“ (61–62), Марина Николић: „Менаџмент“ (77–79), Слободан Новокмет: „Англицизми наши насушни“ (80–82).

Поглавље *О језику у политици* садржи три чланка Светлане Слијепчевић Бјеливук: „Умиљата мачка у изборној кампањи“, „Извештај с терена“ и „Бирај речи да гупост не зазвечи“.

Прилози у поглављу *О значењима речи* обрађују и старију и новију лексику: Маријана Ђукић: „Прегршт“ (99–100), Јелена Думић: „Филозофија – љубав према мудрости или љубав према мраку?“ (101–103), Ана Миленковић: „Горак укус леда“ (104–105)...

Највећи број прилога – десет – садржи последње поглавље, *Прилози за језичку културу*: Светлана Слијепчевић Бјеливук: „Шта ћемо са госпођом, господо?“ (119–125), Владо Ђукановић: „Кварење српског језика“ (142–143), Биљана Марић: „Од Чернобиља до Тјумена“ (153–154).

На крају књиге налазе се биографски подаци четрнаест аутора објављених прилога (155–164).

Ђорђе Оташевић (Београд)

Ђорђе Оташевић: 100 КРИЛАТИЦА. Београд: Алма, 127
стр.

Речник крилатица Ђорђа Оташевића први је речник овог типа на нашем језичком простору.

Речник садржи, како се и види из наслова, сто крилатица.

За сваку одредницу даје се њен извор (порекло), потом значење (употреба), стилистичка карактеристика и евентуално – њене варијанте.

АЛА ЈЕ ОПРАВИО, СВАКА МУ ЧАСТ

- ▼ Реченица из филма Слободана Шијана „Маратонци трче почасни круг“ (1982), за који је сценарио написао Душан Ковачевић на основу своје позоришне представе. Особа која је оправљала електричну пећ за кремирање случајно је спаљена јер је неко грешком укључио струју.
- ❖ 1. о формално добро обављеном послу чије су последице изузетно негативне. 2. о лошој поправци неког уређаја, машине и сл.
- * иронично.
- ☐ Ала га оправии, свака му част.

ПОВРАТАК БЛУДНОГ СИНА

- ▼ Назив више слика с темом јеванђеоске приче о блудном сину, од којих је најпознатија Рембрантова (1862). Исусова прича о блудном сину говори о младићу који је узео од оца свој део имања и отишао од куће, а када је све потрошио, вратио се кући покајавши се (Јеванђеље по Луки: 15:11–32).
- ❖ а. о особи која се вратила групи, заједници, организацији и слично, обично након што је увидела да је разлог њеног напуштања групе, заједнице, организације био погрешан. б. о особи која се ослободила својих порока, која се вратила непорочном животу.
- * публицистички.

Речник садржи крилатице из Библије („Видети трун у туђем оку...“, „Глас вапијућег у пустињи“, „Колос на глиненим ногама“, „Ко сеје ветар, жање буру“, „Лакше ће камила проћи кроз иглене уши него...“, „Не бацајте бисере пред свиње“), митологије („Између Сциле и Харибде“), књижевних текстова („Коме закон лежи у топузу, трагови му смрде нечовјештвом“, „На Западу ништа ново“, „Кир Јања“, „Краљевство за коња“), филмова („Нема мира међу маслинама“, „Ко, бре, сиротиња? Дај пет карата!“, „Ко је вас познавао, ни пакао му неће тешко пасти“, „Ма, јок, воли те, само се прави“, „Само тетке да однесем лек“, „Ала га је оправдио, свака му част“), цртаних филмова („Гаргамел“), телевизијских серија („Паја и Јаре“), стрипа *Алан Форд* („Суперхик“, „Број један“, „Јеремија“), политичких парола („И после Тита – Тито“, „Ништа нас не сме изненадити“, „Србија се сагињати неће“, „Туђе нећемо – своје не дамо“), реклама („Светско, а наше“, „Уђеш, изађеш и готово“) и др.

Ивана Бојовић (Београд)

Мирослав Лазаревић: РЕЧНИК ЕТНИКА И КТЕТИКА
[Књ. 3] Р – Ш. Београд: Енигматски клуб „Нова
загонетка“ – Алма, 2019, 204 стр.

Трећа, и последња књига, *Речника етника и ктетика* Мирослава Лазаревића садржи 2.362 речничка чланка. Етници за особе женског рода, као и ктетици, нису издвајани у посебне речничке чланке.

РАВНОДОЛАЦ, РАВНОДОЛКА, РАВНОДОЛАЧКИ

Равни до (Равни Дол) – Место у Србији, код Ниша (08)

УДБИНАЦ, УДБИНКА, УДБИНСКИ

Удбина – Место у јужном делу Крбавског поља, у Лици (12).

Пошто су у Речнику „евидентирани само они етници који су могли да се нађу у консултованој литератури и средствима јавног комуницирања и информисања, који су били доступни“ и није се „ишло на извођење етничких облика, ма колико они били логични, у случајевима када они нису потврђени у консултованој литератури, писаној и електронској штампи“ (стр. 3), у неким речничким чланцима нема облика за особе женског рода или ктетика.

РАБАКЕЗ

Припадник истоимене етничке групе Мађара, у низији између Рабе и Дунава (06).

РАГЛАЈ, РАГЛАЈСКИ

Припадник истоименог народа у Вијетнаму, настањеног на југу земље (06).

Варијанте су навођене у оквиру истог речничког чланка.

**РАСТЕЛИЧАНИН, РАСТЕЛИЧАНКА, РАСТЕЛИЧАНСКИ,
РАСТЕЛИЧКИ**

Растелица – Место у Србији, код Куршумлије (08).

**ФАРКАЖДИНАЦ, ФАРКАЖДИНКА, ФАРКАЖДИНКИЊА,
ФАРКАЖДИНАЧКИ, ФАРКАЖДИНСКИ**

Фаркаждин – Место у Банату, код Зрењанина (07, 08).

Наведен је број речничких чланака по почетним словима етника: Р – 342, С – 748, 4 – 414, Ћ – 28, У – 92, Ф – 78, Х – 170, Ц – 102, Ч – 168, Џ – 30, Ш – 190. Све три књиге садрже 8.532 речничка чланка. Пошто је након изласка прве две књиге овог речника објављен 20. том Речника САНУ, на крају треће књиге налази се додатак који садржи 112 речничких чланака.

Ђорђе Оташевић (Београд)

БИБЛИОГРАФИЈЕ

Ђорђе Р. Оташевић (Београд)

ПРИЛОЗИ ЗА ГРАЂУ ЛЕКСИКОЛОШКЕ И МЕТАЛЕКСИКОГРАФСКЕ БИБЛИОГРАФИЈЕ (13)

- АЈДАЧИЋ, Дејан: Словенска етнолингвистика и фразеологија / Дејан Ајдацић // Славистика. – 20 (2016), 32–43.
- АЈЦАНОВИЋ, Милан: Појмовна класификација физичко-географских термина страног порекла / Милан С. Ајцановић // ТЕМЕ језикословне у србистици кроз дијахронију и синхронију: зборник у част Љиљани Суботић / ур. Јасмина Дражић, Исидора Бјелаковић, Дејан Средојевић. – Нови Сад: Филозофски факултет, 2016. – 531–543.
- АЈЦАНОВИЋ, Милан: Семантичка деривација фитонима и зоонима у Ћопићевим делима / Милан С. Ајцановић // Зборник Матице српске за књижевност и језик, Нови Сад. – 64, 3 (2016), 765–774.
- АЈЦАНОВИЋ, Милан: Структура српских географских термина страног порекла / Милан Ајцановић // СРПСКИ језик и његове норме: дијахроно-синхрони аспекти / ур. Јасмина Грковић Мејдор, Владислава Ружић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Одсек за српски језик и лингвистику, 2016. – 249–264.
- АЛЕКСИЋ, Мариана: Српско-бугарска (бугарско-српска) енантисемија и квазиенантисемија / Мариана Алексић. – Београд : Филолошки факултет, 2016. – 169.
- АНДРИЋ, Едита: Frazeološke jedinice sa odrednicom *kenyér* u mađarskom i *hleb* u srpskom jeziku / Edita Andrić // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 5 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Марија Стефановић. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2016. – 15–26.
- АНЂЕЛИЋ, Иконија: Kontrastivna analiza biblijskih frazeologizama u engleskom, nemačkom i srpskom jeziku/ Ikonija Anđelić // Зборник за језике и књижевности Филозофског факултета у Новом Саду. – 5 (2015), 105–114.
- АНТОНИЋ, Ивана: Прилошке лексеме као индикатори значења изненадног појављивања у времену / Ивана Антонић // СРПСКИ језик и ње-

- гове норме: дијахроно-синхрони аспекти / ур. Јасмина Грковић Мејдор, Владислава Ружић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Одсек за српски језик и лингвистику, 2016. – 143–159.
- АПРЕСЈАН, Јуриј: Об „Активном словаре русского языка“ / Юрий Д. Апресян // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазич Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 13–77.
- БАБИЋ, Биљана: Наромене о презименима италијанског порекла у банјалуčkoј регији / Биљана Бабић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 5 (2012), 285–289.
- БАБИЋ, Јелена: Terminologija starog oružja i municije u srpskom jeziku poreklom iz orijentalnih jezika / Jelena Babić // ОРИЈЕНТАЛИСТИЧКО знамење: сећање на Марију Ђукановић (1923–1983) / прир. Анђелка Митровић. – Београд : Филолошки факултет, 2016. – 331–351.
- БАЈОВИЋ, Јелена: К вопросу о формировании торгово-экономической лексики в русском и сербском языках : названия торговцев изделий из металла / Е. Р. Байович // Српски језик, Београд. – 21 (2016), 159–164.
- БАЊЕВИЋ, Александра: An Overview Of Lexicological Influence Through Language Contacts / Aleksandra Banjević // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 7 (2013), 130–136.
- БАШАНОВИЋ ЧЕЧОВИЋ, Јелена: Семантичко-творбене могућности изражавања експресивности у Вуковом „Рјечнику“ из 1852. године / Јелена Башановић-Чечовић // ДЕВЕТИ лингвистички скуп „Бошковићеви дани“: Вук Стефановић Карачић и Петар Други Петровић Његош : радови са научног скупа, Подгорица, 26. мај 2016. г. / ур. Бранислав Остојић. – Подгорица : Црногорска академија наука и умјетности, 2016. – 81–95.
- БАШИЋ, Ивана: Сликe у речима : иконичност лексице српског језика у контексту словенске митологије : метафоре живота и смрти / Ивана Башић. – Београд : Етнографски институт САНУ, 2016. – 362.
- БЕГЕНИШИЋ, Добрила: Домети стручне лексикографије немачког и српског језика / Добрила Бегенишић. – Београд : Мирослав, 2016.
- БЕГОВИЋ, Катарина: Фразеологизми са компонентом жив: историја и савремено стање : о фразеологизму *виче (јауче, дере се) не(т)ко као да га жива деру*/ Катарина В. Беговић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 45, 1 (2016), 395–405.

- БЕЧЕВА, Ничка: О превођењу експресивно употребљених деминутива : на грађи српског и бугарског језика / Ничка Г. Бечева // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 45, 1 (2016), 429–434.
- БЈЕЛАКОВИЋ, Исидора: Електронско издање „Речника славеносрпског језика“ : предности, проблеми, могућности / Исидора Г. Бјелаковић // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 169–180.
- БЈЕЛАКОВИЋ, Исидора: Лексика славеносрпског језика / Исидора Г. Бјелаковић // Књижевност и језик, Београд. – 63, 1/2 (2016), 31–47.
- БЈЕЛАКОВИЋ, Исидора: Традиционалисти vs. Вуковци у формирању терминологије српског језика : астрономија и математичка географија / Исидора Бјелаковић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 59, 2 (2016), 25–36.
- БЈЕЛЕТИЋ, Марта: Придеви са значењем коврцав у српском језику : на грађи за „Општесловенски лингвистички атлас“ / Марта Ж. Бјелетић // Јужнословенски филолог, Београд. – 72, 3/4 (2016), 93–110.
- БЛАГОЕВА, Диана: Свјременни подходи в славјанската неографија / Диана Г. Благоева // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 225–233.
- БЛАТЕШИЋ, Александра: Колокације, фраземи и паремије са компонентом етнонима у италијанском језику / Александра Блатешић. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2016. – 107
- БОГДАНОВИЋ, Маријана: Баш сам вољан на колегиницу/ Маријана Богдановић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 61–63.
- БОГДАНОВИЋ, Маријана: Могућност актуелизације лексичког слоја славенизама у разговорном стилу савременосрпског језика / Маријана Богдановић // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности: зборник радова са VII научног скупа младих филолога Србије, одржаног 28. 3. 2015. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2016. 237–246.
- БОГДАНОВИЋ, Маријана: Ух, што воли да меси гурабије! / Маријана Богдановић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 65–68.

- БОГДАНОВИЋ, Милица: Morfološka analiza anglicizama u ekonomskom registru srpskog jezika / Milica Bogdanović // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 9 (2014), 139–152.
- БОГДАНОВИЋ, Милица: Prilog semantičkoj analizi anglicizama u ekonomskom registru srpskog jezika / Milica Bogdanović // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 5 (2012), 269–284.
- БОГДАНОВИЋ, Недељко: Даљи путеви лексикографске обраде призренско-тимочких говора / Недељко Богдановић // Етно-културолошки зборник. – 20 (2016), 135–147.
- БОЖОВИЋ, Ивана: Категорија биљака у басмама од чини и урока у јужнословенској бајалачкој традицији / Ивана Н. Божовић // Зборник радова Филолошког факултета у Приштини. – 46, 4 (2016), 67–91.
- БОЈОВИЋ, Бранкица: Лексичке јединице и пракса / Бранкица Бојовић, Милош Д. Ђурић, Снежана Милошевић // ИНОВАЦИЈЕ у настави страних језика = Innovations in Foreign Language Teaching: зборник радова научног тематског скупа одржаног 21.01.2016. године / ур. Зоран Чајка. – Београд : Универзитет Алфа БК, Факултет за стране језике, 2016. – 97–114
- БОЈОВИЋ, Драга: Семантичко-творбени потенцијал лексике Вука и Његоша и његове лингвокултурне конотације на примјеру концепта човјек/ Драга Бојовић // ДЕВЕТИ лингвистички скуп „Бошковићеви дани“: Вук Стефановић Караџић и Петар Други Петровић Његош : радови са научног скупа, Подгорица, 26. мај 2016. г. / ур. Бранислав Остојић. – Подгорица : Црногорска академија наука и умјетности, 2016. – 183–190.
- БУГАРСКИ, Ранко: Slivenice kao pokazatelj promena u jeziku i društvu / Ranko D. Bugarski // ТЕМЕ језикословне у србистици кроз дијахронију и синхронију: зборник у част Љиљани Суботић / ур. Јасмина Дражић, Исидора Бјелаковић, Дејан Средојевић. – Нови Сад: Филозофски факултет, 2016. – 511–529.
- ВАСИЋ, Саша: О квазиантонимији на грађи руских пословица / Саша Васић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 13 (2016), 157–168.
- ВЕЉКОВИЋ СТАНКОВИЋ, Драгана: О развоју фигуративних значења зоолексема у српском језику / Драгана Д. Вељковић Станковић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 45, 3 (2016), 15–45.
- ВЕЉКОВИЋ СТАНКОВИЋ, Драгана: Полисемија у настави српског језика : методички приступ полисемији у средњој школи / Драгана Вељковић-Станковић // МЕТОДИЧКИ цветник: зборник радова из мето-

- дике наставе српског језика и књижевности / прир. Зона Мркаљ. – Бања Лука : Друштво наставника српског језика и књижевности Републике Српске, 2016. – 69–89
- ВИТАС, Душко: Оглед из гастроматике / Душко М. Витас, Цветана Ј. Крстев // ТЕМЕ језикословне у србистици кроз дијахронију и синхронију: зборник у част Љиљани Суботић / ур. Јасмина Дражић, Исидора Бјелаковић, Дејан Средојевић. – Нови Сад: Филозофски факултет, 2016. – 559–574.
- ВЛАЈИЋ ПОПОВИЋ, Јасна: „Приручни етимолошки речник српског језика“ : допринос савременој етимологији / Јасна Влајић-Поповић, Марта Бјелетић // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазич Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 197–210.
- ВЛАЈИЋ ПОПОВИЋ, Јасна: Капитално дело српске, старосрпске и словенске ономастике : Топонимија Бањске хрисовуље : ка осмишљењу старосрпског топонимастичког речника и бољем познавању опште-словенских именословних образаца / Александар Лома. – Београд : САНУ, Одељење језика и књижевности, 2013. – 386. – (Библиотека Ономатолошких прилога ; 2) / Јасна Влајић Поповић // Трибина САНУ. – 4 (2016), 154–159. | Приказ.
- ВУЈОВИЋ, Душанка: Нове домаће речи у политичком жаргону / Душанка Вујовић // СРПСКИ језик и његове норме: дијахроно-синхрони аспекти / ур. Јасмина Грковић Мејдор, Владислава Ружић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Одсек за српски језици лингвистику, 2016. – 265–276.
- ВУКОВИЋ, Ненад: Путеви оријентализама у српскохрватском језику и њихова слојевитост / Ненад Вуковић // ДЕВЕТИ лингвистички скуп „Бошковићеви дани“: Вук Стефановић Караџић и Петар Други Петровић Његош : радови са научног скупа, Подгорица, 26. мај 2016. г. / ур. Бранислав Остојић. – Подгорица : Црногорска академија наука и умјетности, 2016. – 111–117.
- ВУЛЕТИЋ, Александар: Увезени неологизми и синонимија у српском језику медицине / Александар Ђ. Вулетић, Наташа Д. Милосављевић // Српски језик, Београд. – 21 (2016), 453–467.
- ВУЛОВИЋ, Наташа: Експресивност фразеолошких јединица с компонентом *ђаво* у српском језику / Наташа С. Вуловић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 45, 1 (2016), 381–393.

- ВУЛОВИЋ, Наташа: Српска фразеологија и религија : лингвокултуролошка истраживања / Наташа Вуловић.– Београд : Институт за српски језик САНУ, 2015.
- ВУЛОВИЋ, Наташа: Топоси ђаволовог обитавања : средњовековни књижевни извори и српска фразеологија / Наташа С. Вуловић // СРЕДЊИ век у српској науци, историји, књижевности и уметности: VII Научни скуп, Деспотовац - Манасија, 22–23. август 2015. XXIII Дани српскога духовног преображења / гл. ур. Гордана Јовановић. – Деспотовац : Народна библиотека Ресавска школа ; Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 221–233.
- ВУЧКОВИЋ, Екатерина: Двусмысленное использование фразеологизмов как элемент идиостиля М. А. Булгакова и отражение этого приема в сербских переводах / Екатерина Вучкович // Зборник Матице српске за славистику, Нови Сад. – 90 (2016), 231–239.
- ВУЧКОВИЋ, Марија: Концепт posesije i semantika glagola gubiti i njegovih derivata / Marija Vučković // JEZIK, književnost, značenje: jezička istraživanja : zbornik radova / ur. Biljana Mišić Ilić, Vesna Lopičić. – Niš : Filozofski fakultet, 2016. – 59–71.
- ВУЧКОВИЋ, Марија: Егзоцентричне сложенице које имају структуру : број три с аугментативним значењем + именица / Марија Д. Вучковић // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазич Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 547–564.
- ВУЧКОВИЋ, Снежана: Лексика средњовековних ћириличких повела и писама и њен значај за историјска лексичко-семантичка истраживања / Снежана П. Вучковић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 45, 3 (2016), 61–73.
- ВУЧО, Јулијана: Шлагворт на торти и палачинке са шлагвортом : о дефицитима у употреби академског вокабулара и потреби за академским речницима српског језика као матерњег и као страног / Јулијана Ј. Вучо, Оливера М. Дурбаба // Српски језик као страни у теорији и пракси III, Београд: Филолошки факултет, Центар за српски као страни, 2016. – 223–248.
- ГОРДИЋ ПЕТКОВИЋ, Владислава: Jezičke inovacije u savremenoj srpskoj prozi : semantički potencijal imena i brendova / Vladislava Gordić Petković // Примењена лингвистика, Београд. – 16 (2015), 191–201. |
- ГОРТАН ПРЕМК, Даринка: Неколико речи о савременој српској дескриптивној лексикографији / Даринка С. Гортан-Премк // ТЕМЕ језико-

- словне у србистици кроз дијакронију и синхронију: зборник у част Љиљани Суботић / ур. Јасмина Дражић, Исидора Бјелаковић, Дејан Средојевић. – Нови Сад: Филозофски факултет, 2016. – 431–437.
- ГОРТАН ПРЕМК, Даринка: Српско-бугарска (бугарско-српска) енантио-семија и квазиенантиосемија / МарианаАлексић. – Београд : Филолошки факултет, 2016. – 169. / Даринка Гортан-Премк // Јужнословенски филолог, Београд. –72, 3/4 (2016), 247–250. | Приказ.
- ГРКОВИЋ, Сања: Контрастивна фразеологија шпанског и српског језика / Анђелка Пејовић. – Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2015. – 239. / Сања Грковић // Лингвистичке актуелности, Београд. – 29 (2016), 51–52. | Приказ.
- ГРКОВИЋ, Сања: Религијски аспект Вукових пословица са лексемом ђаво/враг / Сања З. Грковић // Лингвистичке актуелности, Београд.– 29 (2016), 8–21.
- ГУБАНИ, Јанко: *Образ прáce v slovenskej a rumunskej frazeológii* / Ianko Gubani // Славистика. – 20 (2016), 310–315.
- ГУДУРИЋ, Снежана: *Anglicismes en français et en serbe : choix des unités lexicales et procédés de leur adaptation* / Snežana Gudurić // ФРАНЦУСКЕ студије данас (2015) : традиција и модерност / ур. Селена Станковић, Нермин Вучељ. – Ниш : Филозофски факултет Универзитета, 2016. – 107–124.
- ГУДУРИЋ, Снежана: *Pseudoanglicizmi u francuskom i srpskom jeziku : tipovi i klasifikacija* / Snežana Gudurić // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 5 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Марија Стефановић. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2016. – 279–289.
- ГУДУРИЋ, Снежана: У потрази за изгубљеним значењем : случај неколико лексема у српском и француском језику / Снежана Гудурић // ЈЕЗИК, књижевност, значење: jezička istraživanja : zbornik radova / ur. Биљана Мишић Пић, Vesna Lopičić. – Niš : Filozofski fakultet, 2016. – 231–242.
- ДАРАБУШ, Кармен: *Contextul multietnic al antroponimieiîn satul Seleuș / Carmen Dărăbuș, Virginia Popović* // Зборник за језике и књижевности Филозофског факултет у Новом Саду. – 4 (2014), 33–41.
- ДЕЛИЋ, Лидија: „Кличе Милош српски поп’јевати“ : концептуализација етнонима у усменој епици /Лидија Д. Делић // СРБИ и српско: зборник радова / ур. Дејан Ајдачић. – Београд : Алма, 2016. – 50–71.
- ДЕШИЋ, Милорад: Структура 19. тома „Речника САНУ“ : Речник српско-хрватског књижевног и народног језика. Књ. 19, оцат–петогласник / ур. Даринка Гортан Премк и др. – Београд : Институт за српски језик

- САНУ, 2014. – СХVI, 800. / Милорад Дешић // Трибина САНУ. – 4 (2016), 189–191. | Приказ.
- ДИЛПАРИЋ, Бранислава: Унутрашња структура категорије делови куће / Бранислава Дилпарић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 4 (2011), 132–146.
- ДИНИЋ МАРИНКОВИЋ, Милица: О најфреквентнијим лексичким јединицама у уџбенику историје за пети разред / Милица Динић Маринковић // О JEZIKU i jezicima / ur. Zorka Kašić. – Novi Sad : Društvo za primenjenu lingvistiku Srbije, 2016. – 253–270.
- ДИНИЋ, Јакша: Топонимија западног дела књажевачке територије / Јакша Динић // Ономатолошки прилози, Београд. – 23 (2016), 293–366.
- ДОЈЧИНОВИЋ, Данијел: Примјери развоја алонима у српском језику : прилог српској ономастици / Данијел Дојчиновић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 5 (2012), 210–216.
- ДОШЉАК, Драшко: Метохијска презимена / Драшко В. Дошљак // КОСОВО и Метохија у контексту балканских народа и држава: тематски зборник од водећег националног значаја : Национални научни скуп са међународним учешћем, Лепосавић 30. новембар 2015. Књ. 1, Језик, књижевност, социологија и културологија / ur. Срђан Словић. – Приштина [тј.] Лепосавић : Институт за српску културу, 2016. – 9–19.
- ДРАГИН, Наташа: Лексички слојеви „Земљорадничког закона“ : Хил 466 / Наташа Драгин // СРПСКИ језик и његове норме: дијахроно-синхронни аспекти / ur. Јасмина Грковић Мејџор, Владислава Ружић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Одсек за српски језици лингвистику, 2016. – 52–63.
- ДРАГИЋ, Мила: Frazеологизми sa leksemom *jezik* i cilјnim domenom jezičke radnje u srpskom i u engleskom jeziku / Мила R. Dragić // Зборник за језике и књижевности Филозофског факултет у Новом Саду. – 5 (2015), 9–20.
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Дobar је Бог, али су и ђаволи јаки / Рајна Драгићевић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ur. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 57–59.
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Женијални државник– цар Душан / Рајна Драгићевић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ur. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 23–25.
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Језик нас увек изненади / Рајна Драгићевић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ur. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 69–72.

- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Која је ракија антизортин / Рајна Драгићевић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 27–29
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Лексикализација : на примеру именичких деминутива / Рајна М. Драгићевић // ТЕМЕ језикословне у србистици кроз дијахронију и синхронију: зборник у част Љиљани Суботић / ур. Јасмина Дражић, Исидора Бјелаковић, Дејан Средојевић. – Нови Сад: Филозофски факултет, 2016. – 453–463.
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: О времену када су се носили клобуци и камизоли / Рајна Драгићевић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 13–18.
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: О експресивном лексичком исказивању количине у српском језику / Рајна М. Драгићевић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 45, 1 (2016), 291–299.
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: О изборима за реч године и њиховој оправданости / Рајна Драгићевић // Prevodilac.– 35, 1/2 (2016), 21–31.
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: О речима године и лексичком планирању српског језика / Рајна М. Драгићевић // СРПСКИ језик и актуелна питања језичког планирања/ ур. Срето Танасић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 137–145.
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Оживети заборављене речи / Рајна Драгићевић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 31–33.
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Оцењивање неоцењивог / Рајна Драгићевић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 135–138
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Полисемија именичких деминутива / Рајна М. Драгићевић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 45, 3 (2016), 75–85.
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Посао који мора бити довршен : Речник српскохрватског књижевног и народног језика. Књ. 19, оцат–петогласник / ур. Даринка Гортан Премк и др. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2014. – СХVI, 800. / Рајна Драгићевић // Трибина САНУ. – 4 (2016), 184–189. | Приказ.
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Само су мисли просте, а језик не може да буде прост / Рајна Драгићевић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 19–22.

- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Словенска лексика за људске особине и емоције у Елезовићевом „Речнику косовско-метохијског дијалекта“ / Рајна М. Драгићевић // Јужнословенски филолог, Београд. – 72, 1/2 (2016), 33–64.
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Стара лексикографија и српска култура : форме учтивости у српском језику у XIX веку / Рајна Драгићевић // СРБИ и српско: зборник радова / ур. Дејан Ајдачић. – Београд : Алма, 2016. – 90–102
- ДРАЖИЋ, Јасмина: Асоцијативни портрет доброте и храбрости у српском језику и култури / Јасмина Н. Дражић, Јелена Т. Ајџановић // Зборник Матице српске за књижевност и језик, Нови Сад. – 64, 2 (2016), 343–352.
- ДРАЖИЋ, Јасмина: Нејезички и језички фактори за конципирање речника колокација српског језика / Јасмина Н. Дражић // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 305–320.
- ДРАЖИЋ, Јасмина: Својства и типови лексичких спојева : преглед основних учења / Јасмина Дражић // СРПСКИ језик и његове норме: дијахроно-синхрони аспекти / ур. Јасмина Грковић Мејџор, Владислава Ружић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Одсек за српски језик и лингвистику, 2016. – 203–217.
- ДРОНОВ, Павел: Phraseology and Worldplay in Vladimir Nabokov's „Transparent Things“ / Pavel S. Dronov, Elena V. Krotova // Belgrade english language and literature studies. – 8 (2016), 177–193.
- ЋИНЂИЋ, Марија: Значај дела генерала Емерхалиса (Ömer Halis) са српску историографију и ономастику / Марија С. Ћинђић // СРЕДЊИ век у српској науци, историји, књижевности и уметности: VII Научни скуп, Деспотовац - Манасија, 22–23. август 2015. XXIII Дани српскога духовног преображења / гл. ур. Гордана Јовановић. – Деспотовац : Народна библиотека Ресавска школа ; Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. = СРЕДЊИ век у српској науци, историји, књижевности и уметности: VII Научни скуп, Деспотовац - Манасија, 22–23. август 2015. XXIII Дани српскога духовног преображења / гл. ур. Гордана Јовановић. – Деспотовац : Народна библиотека Ресавска школа ; Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. институт за српски језик САНУ, 2016. – 125–136.
- ЋИНЂИЋ, Марија: И Турци кажу јефтино пиво / Марија Ћинђић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 51–53.

- ЋИНЋИЋ, Марија: Комшија, колико је сати? / Марија Ћинђић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 55–56.
- ЋИНЋИЋ, Марија: Освештана грешка или турцизам / Марија Ћинђић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 43–45.
- ЋИНЋИЋ, Марија: Турцизми у прошлом земану и садашњем времену / Марија Ћинђић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 47–49.
- ЂОРЂЕВИЋ, Весна: Народни музички инструменти у српској фолклорној традицији : етнофразеолошки поглед / Весна Ђорђевић, Нина Аксић // Зборник радова Филолошког факултета у Приштини. – 46, 4 (2016), 93–116.
- ЂОРЂЕВИЋ, Данијела: Stavovi poljoprivrednih stručnjaka prema anglicizmima, prevodnim ekvivalentima u naučnoj terminologiji na srpskom jeziku / Danijela D. Đorđević // Анали Филолошког факултета, Београд. – 28, 1 (2016), 191–205.
- ЂОРЂЕВИЋ, Драгана: Adaptacija pozajmljenica u standardnom arapskom jeziku / Dragana M. Đorđević // Анали Филолошког факултета, Београд. – 28, 1 (2016), 207–225.
- ЂОРЂЕВИЋ, Драгана: Razvoj rečničke strukture u arapskoj leksikografiji od pojave islama do kraja 18. veka / Dragana M. Đorđević // ОРИЈЕНТАЛИСТИЧКО знамење: сећање на Марију Ђукановић (1923–1983) / прир. Анђелка Митровић. – Београд : Филолошки факултет, 2016. – 243–260.
- ЂОРЂЕВИЋ, Кристина: Srbská frazeologie v českém a bulharském překladu : kontrastivní analýza / Pavel Krejčí.– Brno : Masarykova univerzita, 2015. / Кристина Ђорђевић // Славистика. – 20 (2016), 727–728. | Приказ.
- ЂУКАНОВИЋ, Владо: Непрописни мигранти / Владо Ђукановић // Језик данас, Нови Сад. – 12, 7/8 (2016), 1–4.
- ЂУРЂЕВИЋ, Сава: Вуков „Рјечник“ и смеховна култура / Сава Д. Ђурђевић // Зборник за језике и књижевности Филозофског факултет у Новом Саду. – 6 (2016), 213–233.
- ЂУРИЋ, Милош: English and Russian Terms and their Serbian Translational Equivalents in Computer Terminology / Miloš D. Đurić, Larisa Jovanović // ИНОВАЦИЈЕ у настави страних језика = Innovations in Foreign Language Teaching: зборник радова научног тематског скупа одржаног 21.01.2016. године / ур. Зоран Чајка. – Београд : Универзитет Алфа БК, Факултет за стране језике, 2016. – 35–54.

- ЂУРОВИЋ, Сања: Израда речника писаца као допринос познавању лексикона : на примеру прозе Видосава Стевановића / Сања Ж. Ђуровић // Наш језик, Београд. – 47, 3/4 (2016), 49–72.
- ЂУРОВИЋ, Сања: Префиксалне творенице са *полу-* у „Дневнику самоће“ Видосава Стевановића / Сања Ж. Ђуровић // СРПСКИ језик, књижевност, уметност: зборник радова са X међународног научног скупа „Српски језик, књижевност, уметност“ одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу : 23–25. X 2015. Књ. 1, Језик, књижевност, уметност / ур. Милош Ковачевић, Јана Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2016. – 145–152.
- ЂУРОВИЋ, Татјана: Is Your Money Mad, Barren or Smart? : Metaphorical and Metonymical Expressions with Money in English / Tatjana Đurović, Nadežda Silaški // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 5 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Марија Стефановић. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2016. – 37–45.
- ЕЛЧИЋ, Сузана: Лексика у језику блогова условљена англицизацијом / Сузана Елчић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 8 (2013), 88–97.
- ЕРИЋ, Невена: Зборник о речима под лупом : Речи под лупом : зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 157. – (Српска књижевност) / Невена Ерић // Књижевност и језик, Београд. – 63, 3/4 (2016), 415–419. | Приказ.
- ЖАГАР КАРЕР, Мојца: Sodobni pristopi v slovenski terminografiji / Mojca Žagar Karer // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазич Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 249–260.
- ЖИВКОВИЋ, Вукосава: Српски језик данас : актуелни развој жаргонске структуре / Вукосава Живковић, Валентина Вукмировић // СРПСКИ језик данас и Вуковска језичка парадигма: зборник радова са округлог стола / прир. Душко Бабић. – Београд : Филолошка гимназија, 2016. – 95–102.
- ЖИВКОВИЋ, Наталија: Морфолошка адаптација именичких англицизама у „Роману о Лондону“ Милоша Црњанског / Наталија Живковић // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности: зборник радова са VII научног скупа младих филолога Србије, одржаног 28. 3. 2015. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2016. 83–89.

- ЗАРИЋ, Маја: Утицај нових медија на језик у дигиталном окружењу / Маја Ј. Зарић // Књижевност и језик, Београд. – 63, 1/2 (2016), 107–112.
- ЗАРИФОВИЋ, Мирјана: Smeh u nemačkoj i srpskoj frazeologiji / Mirjana Zarifović, Gordana Ristić // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – 41, 1 (2016), 511–523.
- ЗВЕКИЋ ДУШАНОВИЋ, Душанка: Из лексичке интерференције у мађарско-српском двојезичју / Душанка Звекић-Душановић // СРПСКИ језик и његове норме: дијахроно-синхрони аспекти / ур. Јасмина Грковић Мејџор, Владислава Ружић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Одсек за српски језик и лингвистику, 2016. – 330–343.
- ЗДРАВКОВИЋ, Ана: Семантичке и структурне варијације фразеологизама као извор хумора у прози Душана Радовића / Ана Здравковић, Јована Томић // Лингвистичке актуелности, Београд. – 28 (2016), 30–38.
- ЗОБЕНИЦА, Сања: Из лексике источне Лике : Доњи Лапац и Јошан / Сања Зобеница // Српски дијалектолошки зборник, Београд. – 63 (2016), 735–838.
- ЗОРИЋ, Милена: Славенизми у Стеријиним драмским делима : именички суфикси / Милена С. Зорић // ТЕМЕ језикословне у србистици кроз дијахронију и синхронију: зборник у част Љиљани Суботић / ур. Јасмина Дражић, Исидора Бјелаковић, Дејан Средојевић. – Нови Сад: Филозофски факултет, 2016. – 117–134.
- ЗУБОВ, Николај: Дебела (груба) грешка – дебеле паре у српском (српско-хрватском), односно груба помилка – груби гроши у украјинском и нешто друго : словенске етнолингвистичке изоглосе у европском контексту / Николај И. Зубов // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 45, 1 (2016), 285–290.
- ИВАНИЋ, Мирела: Лексика пасивног фонда у одабраним делима Иве Андрића / Мирела Иванић // Прилози проучавању језика, Нови Сад.– 47 (2016), 55–70.
- ИВАНОВИЋ, Ненад: Грађа „Речника САНУ“ : потребе и могућности дигитализације у светлу савремених приступа / Ненад Б. Ивановић, Милена М. Јакић, Стана С. Ристић // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазич Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 133–154.
- ИВАНОВИЋ, Ненад: Лексикографска мисао Александра Белића : 1926–1955. / Ненад Ивановић // АЛЕКСАНДАР Белић – српски лингвиста века. Књ. 1, О Александру Белићу на Научном састанку слависта у

- Вукове дане (1971–2016) / ур. Д. Мршевић Радовић, Б. Сувајџић, А. Милановић. – Београд : Филолошки факултет, 2016. – 319–343.
- ИВАНОВИЋ, Ненад: Лексикографска мисао Александра Белића средином двадесетог века : историјски и концепцијски аспект / Ненад Б. Ивановић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 45, 1 (2016), 51–61.
- ИЛИЋ, Душанка: Ономастика Каменског Вучјака / Душанка Илић // Ономастолошки прилози, Београд. – 23 (2016), 513–527.
- ИЛИЋ, Мирјана: Semantic Extension of 'Human Colors' White, Pale and Gray / Mirjana Ilić // Facta universitatis, Ниш. – 14, 2 (2016), 161–172.
- ИЛИЋ, Мирјана: Боје у оку, свести и језику / Мирјана Илић. – Ниш : Nais print, 2016. – 224.
- ЈАКИЋ, Милена: Страх је неопходан да бисмо били храбри / Милена Јакић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 147–149.
- ЈАЊУШЕВИЋ ЛЕКОВИЋ, Гордана: Oblast leksike i leksikologije kao polazište za interdisciplinarnu korelaciju u nastavi / Gordana Janjušević Leković // Примењена лингвистика, Београд. – 16 (2015), 89–100.
- ЈАШОВИЋ, Голуб: Именослови српских писаца са Косова и Метохије / Голуб Јашовић, Емилија Реџић, Милена Реџић. – Косовска Митровица : Филозофски факултет Универзитета у Приштини, 2016. – 303.
- ЈАШОВИЋ, Голуб: Микротопонимија села Беркова у Прекорупљу / Голуб М. Јашовић // Зборник радова Филолошког факултета у Приштини. – 46, 1 (2016), 13–25.
- ЈАШОВИЋ, Голуб: Српска и албанска топонимија села Ослара код Бујановца / Голуб М. Јашовић // Зборник радова Филолошког факултета у Приштини. – 46, 2 (2016), 429–444.
- ЈОВАНОВИЋ СИМИЋ, Јелена: О појмовљу и терминима жанрова / Јелена Р. Јовановић Симић // Српски језик, Београд. – 21 (2016), 85–104.
- ЈОВАНОВИЋ, Владан: Савремена српска терминологија и термилошка лексикографија / Владан З. Јовановић // СРПСКИ језик и актуелна питања језичког планирања/ ур. Срето Танасић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 163–175.
- ЈОВАНОВИЋ, Владан: Српска војна лексика и терминологија / Владан Јовановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 304.
- ЈОВАНОВИЋ, Владан: Терминографија и сродне дисциплине : из угла српске и словенске лингвистике / Владан З. Јовановић // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник

- научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 261–272.
- ЈОВАНОВИЋ, Војислав: Лексичко скраћивање у новим речима у енглеском језику / Војислав П. Јовановић // Зборник за језике и књижевности Филозофског факултет у Новом Саду. – 4 (2014), 81–95.
- ЈОВАНОВИЋ, Зоран: Лексикон образовних термина / ур. Петар Пијановић. – Београд : Учитељски факултет, 2014. – 907. / З. Јовановић // *Prevodilac*. – 35, 1/2 (2016), 76–78. | Приказ.
- ЈОВАНОВИЋ, Иван: *La phraséologie obsène en français et en serbe* / Ivan Jovanović // ФРАНЦУСКЕ студије данас (2015) : традиција и модерност / ур. Селена Станковић, Нермин Вучељ. – Ниш : Филозофски факултет Универзитета, 2016. – 151–161.
- ЈОВАНОВИЋ, Јована: Кад се капларице и капетанчићи претварају да су јуначине / Јована Јовановић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 99–104
- ЈОВАНОВИЋ, Јована: Када је Босанац глуп, а Црногорац лењ / Јована Јовановић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 91–93.
- ЈОВАНОВИЋ, Јована: Какав то мушкарац у језику постаје баба / Јована Јовановић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 87–89.
- ЈОВАНОВИЋ, Јована: Компонента величине као мотиватор погрдног или афирмативног значења лексема којима се именује човек / Јована Јовановић // JEZIK, književnost, značenje: jezička istraživanja : zbornik radova / ur. Biljana Mišić Pić, Vesna Lopičić. – Niš : Filozofski fakultet, 2016. – 113–129.
- ЈОВАНОВИЋ, Јована: Победници транзиције – данас гоље, сутра богаташи / Јована Јовановић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 95–97.
- ЈОВАНОВИЋ, Јована: Српска фразеологија и религија : лингвокултуролошка истраживања / Наташа Вуловић.– Београд : Институт за српски језик САНУ, 2015. – 358. – (Монографија ; 23) / Јована Јовановић // Наш језик, Београд. – 47, $\frac{3}{4}$ (2016), 123–132. | Приказ.
- ЈОВАНОВИЋ, Јована: Шта је заједничко магарцу, ћурки и тикви у српском језику / Јована Јовановић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 105–110.

- ЈОВАНОВИЋ, Романца: Structura lexicală a graiurilor oltenești din Banatul de sud / Romanța Iovanovici. – Panciova: Libertatea, 2016. – 196.
- ЈОВКОВИЋ, Љиљана: Истраживање англицизама у савременом српском језику / Љиљана Јовковић, Лариса Јовановић, Мерсида Тахировић // ИНОВАЦИЈЕ у настави страних језика = Innovations in Foreign Language Teaching: зборник радова научног тематског скупа одржаног 21.01.2016. године / ур. Зоран Чајка. – Београд : Универзитет Алфа БК, Факултет за стране језике, 2016. – 79–96.
- ЈОВОВИЋ, Милена: Неприлагођене позајмљенице у научно-популарном економском дискурсу италијанског језика / Милена Јововић // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности: зборник радова са VII научног скупа младих филолога Србије, одржаног 28. 3. 2015. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2016. 277–287.
- ЈОШИЋ, Неђо: Белићева лексикографска гледишта и „Речник САНУ“ / Неђо Јошић // АЛЕКСАНДАР Белић – српски лингвиста века. Књ. 1, О Александру Белићу на Научном састанку слависта у Вукове дане (1971–2016) / ур. Д. Мршевић Радовић, Б. Сувајџић, А. Милановић. – Београд : Филолошки факултет, 2016. = АЛЕКСАНДАР Белић – српски лингвиста века. Књ. 1, О Александру Белићу на Научном састанку слависта у Вукове дане (1971–2016) / ур. Д. Мршевић Радовић, Б. Сувајџић, А. Милановић. – Београд : Филолошки факултет, 2016. – 345–355.
- ЈОШИЋ, Неђо: Белићева лексикографска гледишта и „Речник САНУ“ / Неђо Г. Јошић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд.– 45, 1 (2016), 63–72.
- ЈОШИЋ, Неђо: Воћарска лексика и терминологија у српском језику / Неђо Г. Јошић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 217.
- ЈОШИЋ, Неђо: Вуков „Српски рјечник“ у своме и данашњем времену / Неђо Јошић // СРПСКИ језик данас и Вуковска језичка парадигма: зборник радова са округлог стола / прир. Душко Бабић. – Београд : Филолошка гимназија, 2016. = СРПСКИ језик данас и Вуковска језичка парадигма: зборник радова са округлог стола / прир. Душко Бабић. – Београд : Филолошка гимназија, 2016. – 53–60.
- ЈОШИЋ, Неђо: Збирке ријечи с подручја шумадијско-војвођанских говора и њихово мјесто међу изворима „Речника САНУ“ / Неђо Јошић // СРПСКИ језик, књижевност, уметност: зборник радова са X међународног научног скупа „Српски језик, књижевност, уметност“ одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу : 23–25. X 2015. Књ. 1, Језик, књижевност, уметност / ур. Милош Ковачевић, Ја-

- на Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2016. – 137–144.
- ЈОШИЋ, Неђо: Лексичке збирке и лексика с подручја источнохерцеговачких говора и њихово мјесто међу изворима „Речника САНУ“ / Неђо Јошић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 14 (2016), 208–217.
- ЈОШИЋ, Неђо: Новаковићева „Посланица“ о његовању језика српског : њен карактер и значај за развој српске лексикографске мисли / Неђо Г. Јошић // Наш језик, Београд. – 47, 1/2 (2016), 59–71.
- ЈОШИЋ, Неђо: Српске јабуке у азбучној колони / Неђо Јошић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 39–42.
- ЈОШИЋ, Неђо: Старе српске воћке у језичком огледалу / Неђо Јошић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 35–37.
- КАЛЕЗИЋ, Маја: The Status of the Serbian Terminology Defined by the Serbian Language Policy throughout Its Contemporary and Future Plans : an Outline of the Terminological Algorhytm / Маја R. Kalezić // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазич Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 237–248.
- КАРДОШ, Александра: Adaptacija sa engleskog jezika na srpski imena junaka u Diznijevim dugometražnim crtanim filmovima / Aleksandra Kardoš // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 5 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Марија Стефановић. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2016. – 191–198.
- КАРДОШ, Александра: Words and Other Wonders : Papers on Lexical and Semantic Topics / Dirk Geeraerts. – Berlin ; New York : Mouton de Gruyter, 2006. / Aleksandra Š. Kardoš // Зборник за језике и књижевности Филозофског факултет у Новом Саду. – 5 (2015), 207–209. | Приказ.
- КЕБАРА, Марина: Лингвокогнитивна функционална анализа дечјих неологизама као метајезичких рефлексива у језичкој игри / Марина В. Кебара // Српски језик, Београд. – 21 (2016), 311–324.
- КНЕЖЕВИЋ, Божица: Семантички и структурални преглед романијских ојконима / Божица Д. Кнежевић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 14 (2016), 227–242.

- КНЕЖЕВИЋ, Ивана: Словенски неологизми у академским радовима на српском и енглеском језику у сфери православне теологије / Ивана А. Кнежевић, Зоран А. Ранковић // LANGUAGE, Literature and Philosophy = Језик, књижевност и филозофија / прир. Александар Прњат. – Београд : Алфа БК Универзитет, Факултет за стране језике, 2016. – 153–164.
- КОВАЧЕВИЋ, Милош: О нормативном статусу синонимних и блискозначних твореница у српском језику / Милош М. Ковачевић // СРПСКИ језик и актуелна питања језичког планирања/ ур. Срето Танашић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 61–81.
- КОЈИЋ, Татјана: Rečnici arapskog jezika na srpskohrvatskom/srpskom govornom području / Татјана Којић // ОРИЈЕНТАЛИСТИЧКО знамење: сећање на Марију Ђукановић (1923–1983) / прир. Анђелка Митровић. – Београд : Филолошки факултет, 2016. – 353–367.
- КОНЧАРЕВИЋ, Ксенија: О једном приступу лексикографији теолошких речника / Ксенија Ј. Кончаревић, Милан Д. Радовановић // Prevodilac. – 35, 1/2 (2016), 32–44.
- КОНЧАРЕВИЋ, Ксенија: Српска фразеологија и религија : лингвокултуролошка истраживања / Наташа Вуловић.– Београд : Институт за српски језик САНУ, 2015. – 358. – (Монографија ; 23) / Ксенија Кончаревић // Јужнословенски филолог, Београд. – 72, 3/4 (2016), 251–261. | Приказ.
- КРАВИЋ, Миљана: Неке семантичке особености турцизама који означавају посуђе и њихов статус у савременом српском језику / Миљана Б. Кравић // Српски језик, Београд. – 21 (2016), 521–543.
- КРАЈИШНИК, Весна: Лексички приступ српском као страном језику / Весна Крајишник. – Београд : Филолошки факултет, 2016. – 292.
- КРАСНОБАЈЕВА ЧОРНА, Жана: Цінність родинав українській фраземіці : семантика, структура, прагматика / Жанна Краснобаєва-Чорна // Зборник Матице српске за славистику, Нови Сад. – 89 (2016), 25–34.
- КРАСОВСКА, Нели: Репрезентација болести в руских говорих / Нелли Александровна Красовская // Славистика. – 20 (2016), 298–304.
- КРЦИЋ, Ненад: Преклапање глаголске хипонимије и синонимије у српском језику / Ненад Крцић // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности: зборник радова са VII научног скупа младих филолога Србије, одржаног 28. 3. 2015. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2016. – 91–101.

- ЛАГУМЦИЈА, Зинета: Frazеолошки termini u njеmaчkom pravnom jeziku / Zineta Lagumdžija // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 13 (2016), 109–126.
- ЛАЗИЋ КОЊИК, Ивана: Значење речи *дом* у српском језику / Ивана Лазић Коњик, Јованка Милошевић // JEZIK, književnost, značenje: jezička istraživanja : zbornik radova / ur. Biljana MišićIlić, Vesna Lopičić. – Niš : Filozofski fakultet, 2016. – 73–88.
- ЛАХВИ, Али Емхемед: Теоретическе проблеме сопоставителној фразеологији / Али Емхемед Лахви // Славистика. – 20 (2016), 73–79.
- ЛЕВУШКИНА, Рујица: Дескриптивни речник лексема из сфере православне духовности у савременом српском језику / Рујица С. Левушкина // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 321–340.
- ЛЕВУШКИНА, Рујица: Сакрална лексика в системе јазика / Григорий А. Казаков. – Москва : КДУ, 2016. –142. / Рујица Левушкина // Јужнословенски филолог, Београд. – 72, 3/4 (2016), 262–267. | Приказ.
- ЛЕДИНЕК, Нина: Novi slovar slovenskega knjižnega jezika : temeljna konceptualna izhodišča / Nina Ledinek // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 119–130.
- ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 577.
- ЛИНДА ПОПОВИЋ, Снежана: Фраземи са значењем *никад* у чешком и српском језику / Снежана Поповић Линда // Славистика. – 20 (2016), 694–699
- ЛОМА, Александар: Један Ибар мање, један Дабар више / Александар Лома // Ономатолошки прилози, Београд. – 23 (2016), 1–26.
- ЛОМА, Александар: О имену Срби / Александар Лома // СРБИ и српско: зборник радова / ур. Дејан Ајдачић. – Београд : Алма, 2016. – 7–18.
- ЛУКАЧ, Каролина: Лексичко поље глагола *ходања* у енглеском језику и њихово превођење на српски / Каролина Лукач // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 5 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Марија Стефановић. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2016. – 361–376.

- МАКИШОВА, Ана: Frazeológia / Juraj Glovňa. – Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa : Filozofická fakulta, 2015. – 101. / Ana Makišova // Славистика. – 20 (2016), 729–730. | Приказ.
- МАКИШОВА, Ана: Lexikálne interferenčné prvky vo vojvodinskej slovenčine / Ana Makišova // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – 41, 1 (2016), 201–213.
- МАЛИ, Ивана: Arapski jezik : stručna terminologija / Ivana R. Mali // Анали Филолошког факултета, Београд. – 28, 1 (2016), 227–239.
- МАЛИ, Ивана: Polisemija u kompjuterskoj terminologiji arapskog jezika / Ivana R. Mali // Анали Филолошког факултета, Београд. – 28, 2 (2016), 261–270.
- МАРЈАНОВИЋ, Саша: Глаголска флексија у двојезичном речнику са српским као циљним језиком / Саша Марјановић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 59, 2 (2016), 109–128.
- МАРЈАНОВИЋ, Саша: Глаголска флексија у речницима : о рецепцијским и продукцијским потребама страних корисника / Саша П. Марјановић // Српски језик као страни у теорији и пракси III, Београд: Филолошки факултет, Центар за српски као страни, 2016. – 261–277.
- МАРЈАНОВИЋ, Федор: Лексика религијског карактера у роману „Како упокојити вампира“ Борислава Пекића / Федор Марјановић // Прилози проучавању језика, Нови Сад. – 47 (2016), 71–97.
- МАРКОВА, Елена: Динамически аспекти лексических систем славјанских језиков в свете глобализационних процесов / Елена Михайловна Маркова // Русский язык как инославянский, Београд. – 8 (2016), 21–31.
- МАРКОВА, Елена: Динамически аспекти лексических систем славјанских језиков в свете глобализационних процесов / Елена Михайловна Маркова // Славистика. – 20 (2016), 153–161.
- МАРКОВИЋ, Александра: Експресивност именичких синтагми типа *човек од науке* / Александра М. Марковић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 45, 1 (2016), 469–478.
- МАРКОВИЋ, Бранкица: О виноградарској лексици у „Речнику српских говора Војводине“ / Бранкица Марковић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 9 (2014), 34–39.
- МАРОЈЕВИЋ, Милена: Терминсистем економије и бизниса у савременом руском језику / Милена Маројевић // Славистика. – 20 (2016), 340–347.

- МАРОЈЕВИЋ, Радмило: Експресивност у „Лучи микрокозма“ : фразеолошки аспект / Радмило Н. Маројевић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 45, 1 (2016), 125–139.
- МАРОЈЕВИЋ, Радмило: Фразеолошка реконструкција у „Лучи микрокозма“ / Радмило Н. Маројевић // Српски језик, Београд. –21 (2016), 5–23.
- МАТЕЈ, Игор: Омонимия, полисемия и семантическая многоплановость терминов православия в русском языке / Игорь Константинович Матей, Ольга Владимировна Заговорская // Русский язык как инославянский, Београд. – 8 (2016), 32–38.
- МАТИЋ, Томислав: Прагматска анализа индивидуалних фразеолошких израза у драмама Александра Поповића / Томислав М. Матић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 45, 1 (2016), 407–418.
- МАЦАНОВИЋ, Ана: Могу ли старе речи бити модерне? / Ана Мацановић, Ивана Маринковић Мандић, Јована Јовановић // Језик данас, Нови Сад. – 12, 7–8 (2016), 6–10.
- МЕТОДИЧКИ цветник: зборник радова из методике наставе српског језика и књижевности / прир. Зона Мркаљ. – Бања Лука : Друштво наставника српског језика и књижевности Републике Српске, 2016. – 333.
- МИКЕТИЋ, Сања: Топоними турског порекла у приповеткама Григорија Божовића / Сања Д. Микетић, Драган Б. Микетић // КОСОВО и Метохија у контексту балканских народа и држава: тематски зборник од водећег националног значаја : Национални научни скуп са међународним учешћем, Лепосавић 30. новембар 2015. Књ. 1, Језик, књижевност, социологија и културологија / ур. Срђан Словић. – Приштина [тј.] Лепосавић : Институт за српску културу, 2016. – 21–39.
- МИЛАНОВ, Наташа: О глаголима *ићи* и *падати* као семантички најбогатијим глаголима кретања у српском језику / Наташа Миланов // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 13 (2016), 44–56.
- МИЛАНОВ, Наташа: О значењима лексема *ватра* и *огањ* у српском језику / Наташа Миланов // JEZIK, književnost, značenje: jezička istraživanja : zbornik radova / ur. Biljana Mišić Plić, Vesna Lopičić. – Niš : Filozofski fakultet, 2016. – 89–100.
- МИЛАНОВ, Наташа: Оштро око са оштрим разумом / Наташа Миланов // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 77–78.

- МИЛАНОВИЋ, Нина: Семантика лексеме *гул* у роману „Једро наде“ Николе Маловића / Нина С. Милановић // Књижевност и језик, Београд. – 63, 3/4 (2016), 323–332.
- МИЛЕНКОВИЋ, Ана: О језику осећања или језику и осећањима / Ана Миленковић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 143–145.
- МИЛЕНКОВИЋ, Ана: Уплашен или плашљив човек / Ана Миленковић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 139–141.
- МИЛИВОЈЕВИЋ, Наташа: Konstrukcioni idiomi u engleskom i srpskom jeziku / Nataša Milivojević. – Novi Sad : Filozofski fakultet, 2016. – 335.
- МИЛИЋ, Мира: Принципи састављања двојезичних термилошких речника : енглеско-српски речник спортских термина / Мира М. Милић // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 273–286.
- МИЛИЧИЋ, Божидар: Rječnik književnoga djela Novaka Kilibarde / Božidar Pijin Miličić. – Cetinje : Fakultetza crnogorski jezik i književnost, 2016. – 339.
- МИЛОРАДОВИЋ, Софија: Типологија лексических ареалов Славии / Т. И. Вендина. – Москва ; Санкт-Петербург: РАН, Институт славяноведения, 2014. – 692. / Софија Милорадовић // Јужнословенски филолог, Београд. – 72, 3/4 (2016), 188–193. | Приказ.
- МИЛОСАВЉЕВИЋ, Бојана: Од потребе до могућности израде речника говорне етикеције у српском језику / Бојана С. Милосављевић // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 341–352.
- МИЛОСАВЉЕВИЋ, Тања: Лексичко-семантичка група именица са хиперсемом национална и верска припадност у српском призренском говору / Тања З. Милосављевић // Зборник радова Филолошког факултета у Приштини. – 46, 4 (2016), 23–48.
- МИЉКОВИЋ, Вања: Јесмо ли на компјутеру или поред компјутера / Вања Миљковић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 151–154.

- МИЉКОВИЋ, Вања: Слепи од љубави и заслепљени мржњом / Вања Миљковић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 155–158.
- МИРНИЋ, Кристина: О значењу неких глагола говорења у њемачком и српском језику / Кристина Мирнић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 6 (2012), 218–224.
- МИШИЋ ИЛИЋ, Биљана: Značenje od reči do diskursa / Biljana Mišić Ilić, Vesna Lopičić // JEZIK, književnost, značenje: jezička istraživanja : zbornik radova / ur. Biljana Mišić Ilić, Vesna Lopičić. – Niš : Filozofski fakultet, 2016. – 11–27.
- МИШИЋ, Биљана: Језичко-стилистички аспекти жаргонизама у роману „Хеј, нисам ти то причала“ Мома Капора / Биљана Мишић // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности: зборник радова са VII научног скупа младих филолога Србије, одржаног 28. 3. 2015. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2016. 301–305.
- МРШЕВИЋ РАДОВИЋ, Драгана: Мирише као ружа / Драгана Мршевић Радовић // ТЕМЕ језикословне у србистици кроз дијахронију и синхронију: зборник у част Љиљани Суботић / ур. Јасмина Дражић, Исидора Бјелаковић, Дејан Средојевић. – Нови Сад: Филозофски факултет, 2016. – 223–230.
- МУТАВЦИЋ, Предраг: Ко са ђаволом тикве сади...: прилог упоредном проучавању балканске фразеологије/ Предраг Мутавцић, Anastassios Kampouris // Славистика. – 20 (2016), 44–72.
- МУТАВЦИЋ, Предраг: О семантичкој (не)могућности преношења фразеологизама са компонентом властите именице (апелатива) из српског на грчки и албански језик : прилог проучавању балканске фразеологије и семантике / Предраг Мутавцић, Ана Сивачки, Anastassios Kampouris // JEZIK, književnost, značenje: jezička istraživanja : zbornik radova / ur. Biljana Mišić Ilić, Vesna Lopičić. – Niš : Filozofski fakultet, 2016. – 279–303.
- МУТАВЦИЋ, Предраг: Фразеологија и настава страног језика на примеру српског и грчког језика / Предраг Ј. Мутавцић, Anastassios Kampouris // Српски језик као страни у теорији и пракси III, Београд: Филолошки факултет, Центар за српски као страни, 2016. – 291–309.
- НЕЦОВА, Милена: Англијски фамилн и имена, мотивирани от названия на лица, заети в образованието и духовенството : в съпоставка с български и сръбски / Милена Нецова // СРПСКИ језик, књижевност, уметност: зборник радова са X међународног научног скупа „Српски је-

зик, књижевност, уметност“ одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу : 23–25. X 2015. Књ. 1, Језик, књижевност, уметност / ур. Милош Ковачевић, Јана Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2016. – 317–327.

НИКОЛИЋ, : небо и падање с неба/ Весна Николић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 127–129.

НИКОЛИЋ, Весна: Огледало српског домаћина / Весна Николић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 123–125.

НИКОЛИЋ, Весна: Префиксоид *нано-* / Весна С. Николић // Језик данас, Нови Сад. – 12, 7–8 (2016), 4–6.

НИКОЛИЋ, Видан: Израз *питино д(и)јете* од терминолошке синтагме до мајсторског тропа у српској песничкој традицији / Видан В. Николић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 9 (2014), 13–22.

НИКОЛИЋ, Видан: Лексеме *анатема* и *проклетје* из обичајног и црквеног права у средњем веку као базе у српској ономастици / Видан В. Николић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 6 (2012), 185–194.

НИКОЛИЋ, Видан: Телесна деформација *polidaktilija* (шести прст) као база у антропонимији / Видан В. Николић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 8 (2013), 59–68.

НИКОЛИЋ, Марина: Модификације фразеологизама у српској реп музици / Марина Николић, Весна Ђорђевић // СРПСКИ језик, књижевност, уметност: зборник радова са X међународног научног скупа „Српски језик, књижевност, уметност“ одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу : 23–25. X 2015. Књ. 1, Језик, књижевност, уметност / ур. Милош Ковачевић, Јана Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2016. – 423–431.

НИКОЛИЋ, Милка: Употреба различитих језичких идиома у роману „Време кокошки“ Добрила Ненадића / Милка В. Николић // СРПСКИ језик, књижевност, уметност: зборник радова са X међународног научног скупа „Српски језик, књижевност, уметност“ одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу : 23–25. X 2015. Књ. 1, Језик, књижевност, уметност / ур. Милош Ковачевић, Јана Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2016. – 61–71.

- НИКОЛОВСКИ, Зоран: Les emprunts lexicaux anglais en français dans l'économie et les finances et leurs équivalents en macédonien / Zoran Nikolovski // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 5 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Марија Стефановић. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2016. – 305–315.
- НИНКОВИЋ, Сања: Deutsche Phraseologismen mit der Komponente lebend deren Äquivalente im Serbischen/ Sanja Ninković // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 7 (2013), 47–56.
- НОВАКОВ, Предраг: Granice značenja : glagolska semantika i glagolski vid / Predrag Novakov // JEZIK, književnost, značenje: jezička istraživanja : zbornik radova / ur. Biljana MišićIlić, Vesna Lopičić. – Niš : Filozofski fakultet, 2016. – 31–41. |
- НОВАКОВ, Предраг: Translation and Lexical Borrowing : Cultural and Linguistic Components / Predrag Novakov // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 3 (2011), 141–148.
- НОВОКМЕТ, Слободан: Бубе, муве и мушице у глави? / Слободан Новокмет // Језик данас, Нови Сад. – 12, 7–8 (2016), 32–35.
- НОВОКМЕТ, Слободан: Вреба ли паук бубу на зебри? / Слободан Новокмет // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 83–85.
- НОВОКМЕТ, Слободан: Људи лавови, маце, змије и гориле/ Слободан Новокмет // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 79–81.
- НОВОКМЕТ, Слободан: Метафорична значења лексема из лексичко-семантичке групе назива за псе која се односе на људске особине / Слободан Б. Новокмет // Књижевност и језик, Београд. – 63, 1/2 (2016), 49–66.
- ОБРАДОВИЋ, Милан: Творба етника и ктетика од назива америчких савезних држава у српском језику / Милан Б. Обрадовић // Зборник за језике и књижевности Филозофског факултет у Новом Саду. – 6 (2016), 51–87. |
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: Hrvatski terminološki priručnik / Lana Hudeček, Milica Mihaljević. – Zagreb : Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 2012. – 128. / Ђорђе Оташевић // Лингвистичке актуелности, Београд. – 28 (2016), 73–74. | Приказ.
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: Rječnik kristalografije, fizike kondenzirane tvari i fizike materijala : englesko-hrvatski, hrvatsko-engleski / Stanko Popović, Antun Tonejc, Milica Mihaljević. – Zagreb : Institut za hrvatski jezik i jezikoslo-

- vље, 2014. – 243. / Ђорђе Оташевић // Лингвистичке актуелности, Београд. – 28 (2016), 77–78. | Приказ.
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: Воћарска лексика и терминологија у српском језику / Неђо Јошић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 217. / Ђорђе Оташевић // Лингвистичке актуелности, Београд. – 29 (2016), 49–50. | Приказ.
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: Концепција и структура општих једнојезичких школских речника српског као матерњег језика / Ђорђе Р. Оташевић // Наш језик, Београд. – 47, 1/2 (2016), 45–57.
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: Лексика као експресивно средство у рекламним текстовима на српском језику / Ђорђе Р. Оташевић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 45, 1 (2016), 337–347.
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: О терминима *школски речник* и *ученички речник* / Ђорђе Р. Оташевић // Лингвистичке актуелности, Београд. – 28 (2016), 39–45.
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: Од наших Руса до комшијине краве : необавезни кибицерски глосар општих разговорних места / Данко Шипка. – Нови Сад : Прометеј, 2015. – 154. / Ђорђе Оташевић // Лингвистичке актуелности, Београд. – 28 (2016), 65–67. | Приказ.
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: Планирање и српска лексикографија / Ђорђе Р. Оташевић // СРПСКИ језик и актуелна питања језичког планирања/ ур. Срето Танасић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 151–161.
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: Политичка коректност као језичко и национално питање / Ђорђе Р. Оташевић // Српски језик, Београд. – 21 (2016), 291–310.
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: Реклама као предмет изучавања у српској и југословенској лингвистици / Ђорђе Р. Оташевић // Лингвистичке актуелности, Београд. – 29 (2016), 22–31.
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: Српска војна лексика и терминологија / Владан Јовановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 306. / Ђорђе Оташевић // Лингвистичке актуелности, Београд. – 29 (2016), 38–40. | Приказ.
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: Школски речници српског језика / Ђорђе Р. Оташевић // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 289–304.

- ПАВЛОВИЋ ШАЈТИНАЦ, Маја: Безэквивалентная лексика в учебных словарях / Майя Павлович Шайтинац // Русский язык как инославянский, Београд. – 8 (2016), 117–123.
- ПАВЛОВИЋ, Владан: Anti-Proverbs in English and Serbian / Vladan Pavlović // Facta universitatis, Ниш. – 14, 2 (2016), 129–136.
- ПАВЛОВИЋ, Звездана: Ороними Србије : трећи део : Р–Т / Звездана Павловић // Ономатолошки прилози, Београд. – 23 (2016), 113–292.
- ПАВЛОВИЋ, Неда: О Стерији као лексикографу и лексикологу / Неда Павловић // Зборник Матице српске за славистику, Нови Сад. – 90 (2016), 191–201.
- ПАЖЋЕРСКИ, Душан-Владислав: Адаптација властитих именица из кашупског језика у српском језику / Душан-Владислав Пажђерски // Лингвистичке актуелности, Београд. – 28 (2016), 12–29.
- ПАЈОВИЋ, Стефан: Irish and Serbian Place Names with a Common Base / Stefan Rajović // JEZIK, književnost, značenje: jezička istraživanja : zbornik radova / ur. Biljana Mišić Plić, Vesna Lopičić. – Niš : Filozofski fakultet, 2016. – 153–163.
- ПАНИЋ КАВГИЋ, Олга: Leksička kreativnost u nadimcima svetskih tenisera / Olga Panić Kavgić // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – 41,1 (2016), 269–299.
- ПАПРИЋ, Маријана: Лексика у уџбеницима руског језика струке за друштвено-хуманистички профил / Маријана Папрић // Русский язык как инославянский, Београд. – 8 (2016), 106–116.
- ПАУНОВИЋ, Марија: Адвербијални фразеологизми са структуром фонетске ријечи у дјелима А. П. Чехова / Марија М. Пауновић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 10 (2014), 81–86.
- ПЕЈАНОВИЋ, Ана: Експресивност као категоријална особина фразеолошких јединица / Ана Б. Пејановић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 45, 1 (2016), 361–367.
- ПЕЈОВИЋ, Анђелка: Крв као фразеолошка компонента у српском и шпанском језику / Анђелка Пејовић // СРПСКИ језик, књижевност, уметност: зборник радова са X међународног научног скупа „Српски језик, књижевност, уметност“ одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу : 23–25. X 2015. Књ. 1, Језик, књижевност, уметност / ур. Милош Ковачевић, Јана Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2016. – 357–367.
- ПЕЈОВИЋ, Анђелка: Културеме унутар фразема и фраземи као културеме / Анђелка Д. Пејовић // Српски језик, Београд. – 21 (2016), 133–144.

- ПЕРОВА, Екатерина: Семантичке контексти слова град в хришћанском мировоспријати / Екатерина Јурјевна Перова // Славистика. – 20 (2016), 20–26.
- ПЕТКОВА, Гергана: Србски женски лични имена, образувани од римски преномен / Гергана Петкова // СРПСКИ језик, књижевност, уметност: зборник радова са X међународног научног скупа „Српски језик, књижевност, уметност“ одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу : 23–25. X 2015. Књ. 1, Језик, књижевност, уметност / ур. Милош Ковачевић, Јана Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2016. – 309–316.
- ПЕТРОВИЋ САВИЋ, Мирјана: Из ономастике Рађевине : лични надимци два рађевска села : семантика и мотивација / Мирјана Петровић Савић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 13 (2016), 57–74.
- ПЕТРОВИЋ САВИЋ, Мирјана: О творбеној структури топонима : на примерима из Рађевине / Мирјана Петровић Савић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 14 (2016), 218–226.
- ПЕТРОВИЋ САВИЋ, Мирјана: Ономастика централног Косова / Милета Букумирић. – Београд : Српска академијанаука и уметности, 2015. – 298. – (Библиотека Ономастичких прилога ; 3) / Мирјана Петровић Савић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 59, 2 (2016), 193–195. | Приказ.
- ПЕТРОВИЋ САВИЋ, Мирјана: Старосрпска топонимија : Топонимија Бањске хрисовуље : ка осмишљењу старосрпског топономастичког речника и бољем познавању општесловенских именословних образаца / Александар Лома. – Београд : САНУ, Одељење језика и књижевности, 2013. – 386. – (Библиотека Ономатолошких прилога ; 2) / Мирјана Петровић Савић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 12 (2015), 283–286. | Приказ.
- ПЕТРОВИЋ, Горан: Одреднице : Речник српскохрватског књижевног и народног језика. Књ. 19, оцат–петогласник / ур. Даринка Гортан Премк и др. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2014. – СХVI, 800. / Горан Петровић // Трибина САНУ. – 4 (2016), 182–184. | Приказ.
- ПЕТРОВИЋ, Снежана: Лексикографска анотација нестандардних облика у служби претраживости електронских речника / Снежана М. Петровић, Тома П. Тасовац // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазич Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016.– 155–168.

- ПЕТРОВИЋ, Срђан: О лексици из сфере монашке духовности у руском и српском језику / Срђан Петровић // Славистика. – 20 (2016), 271–277.
- ПЕТРОНИЈЕВИЋ, Дамјана: *Leksikalizovana modalnost* / Damjana Petronijević // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 9 (2014), 128–138.
- ПЕШИКАН ЉУШТАНОВИЋ, Љиљана: Сведочанства о култури детињства у „Рјечнику“ Вука Стефановића Карацића / Љиљана Ж. Пешикан-Љуштановић // ТЕМЕ језикословне у србистици кроз дијакронију и синхронију: зборник у част Љиљани Суботић / ур. Јасмина Дражић, Исидора Бјелаковић, Дејан Средојевић. – Нови Сад: Филозофски факултет, 2016. – 243–258.
- ПИЖУРИЦА, Мато: Монографија о војвођанској обредној трпези : Обредна пракса : речима о храни : на материјалу из српских говора Војводине / прир. Софија Милорадовић. – Нови Сад : Матица српска, 2014. – 160. / Мато Пижурица // Зборник Матице српске за књижевност и језик, Нови Сад. – 64, 2 (2016), 541–544. | Приказ.
- ПИПЕР, Предраг: О социјалним фемининативима у српском и другим словенским језицима / Предраг Ј. Пипер // Јужнословенски филолог, Београд. – 72, 3/4 (2016), 35–65.
- ПОПОВИЋ, Александар: *Les Turcismes en Serbe et en Serbo-Croate dans le domaine de la magie et de la mystique musulmane* / Alexandre Popovic // ОРИЈЕНТАЛИСТИЧКО знамење: сећање на Марију Ђукановић (1923–1983) / прир. Анђелка Митровић. – Београд : Филолошки факултет, 2016. – 29–57
- ПРЋИЋ, Твртко: *Kakva nam domaća leksikografija treba u 21. veku* / Tvrтко Prčić // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 5 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Марија Стефановић. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2016. – 231–251.
- ПРЋИЋ, Твртко: *Какав нам општи речник српског језика највише треба?* / Твртко Т. Прћић // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 87–117.
- ПРЋИЋ, Твртко: *Нова значења постојећих речи у српском језику : унутар-системски и вансистемски механизми реализације* / Твртко Т. Прћић // ТЕМЕ језикословне у србистици кроз дијакронију и синхронију: зборник у част Љиљани Суботић / ур. Јасмина Дражић, Исидора Бјелаковић, Дејан Средојевић. – Нови Сад: Филозофски факултет, 2016. – 439–452.

- ПУМПАЛОВИЋ, Радислав: Ономастика једног дела Ибарског Колашина / Радислав Пумпаловић // Ономатолошки прилози, Београд. – 23 (2016), 369–511.
- РАДАН, Михај: Карашевска пастирска терминологија : са посебним освртом на страни утицај у њој / Михај Н. Радан, Миљана-Радмила Уска-ту // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 5 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Марија Стефановић. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2016. – 55–65.
- РАДИВОЈЕВИЋ, Марија: Студије из ономастике и дијалектологије македонског језика : Студии од ономастиката и дејалектологијата / Олга Иванова. – Скопје : Институт за македонски јазик Крсте Мисирков, 2016. – 268. – (Посебни изданија ; 80) / Марија С. Радивојевић // Књижевност и језик, Београд. – 63, 3/4 (2016), 445–448. | Приказ.
- РАДИЋ, Јованка: Доследна феминизација: испољавање свести о равноправности полова или пут у менталну деградацију / Јованка Ј. Радић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 8 (2013), 26–36.
- РАДИЋ, Јованка: Књига о топонимији „Златопечатне повеље“ : Топони-мија Бањске хрисовуље : ка осмишљењу старосрпског топонома-стичког речника и бољем познавању општесловенских именовних образаца / Александар Лома. – Београд : САНУ, Одељење језика и књижевности, 2013. – 386. - (Библиотека Ономатолошких прилога ; 2) / Јованка Радић // Јужнословенски филолог, Београд.– 72, 1/2 (2016), 217–224. | Приказ.
- РАДИЋ, Јованка: Ономастика централног Косова / Милета Букумирић. – Београд : Српска академија наука и уметности, 2015. – 298. – (Библи-отека ономатолошких прилога ; 3) / Јованка Радић // Ономатолошки прилози, Београд. – 23 (2016), 535–541. | Приказ.
- РАДОВАНОВИЋ, Јелена: Ономастика у настави руског језика : теоријски аспекти и уџбеничка реализација / Јелена Радовановић // Славистика. – 20 (2016), 400–406.
- РАДОЊИЋ, Данијела: Српска кухиња у мору позајмљеница : чија јела је-демо? / Данијела Радоњић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лекси-ци српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 73–75.
- РАДУЛОВИЋ, Милица: Euphemisms through Time : the Rhetorical Power of Palliation / Milica Radulović // Facta universitatis, Ниш. – 14, 2 (2016), 173–187.

- РАМИЋ, Никола: Енциклопедизам у дијалекатским рјечницима / Никола И. Рамић // СРПСКИ језик, књижевност, уметност: зборник радова са X међународног научног скупа „Српски језик, књижевност, уметност“ одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу : 23–25. X 2015. Књ. 1, Језик, књижевност, уметност / ур. Милош Ковачевић, Јана Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2016. – 129–136.
- РАМИЋ, Никола: О фразеолошким дијалектизмима / Никола И. Рамић // Српски језик, Београд. – 21 (2016), 121–131.
- РАШКОВА, Марија: Вопросы антропонимии в материалах СМИ и Интернета / Мария Рашкова // Славистика. – 20 (2016), 292–297.
- РЕЉИЋ, Митра: О савременим косовскометохијским ходинимима : социолингвистички аспект / Митра М. Рељић // Јужнословенски филолог, Београд. – 72, 1/2 (2016), 139–157.
- РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 159.
- РИСТИЋ, Гордана: Značenja leksema Blut/krv u frazeologizmima nemačkog i srpskog jezika / Gordana Ristić, Mirjana Zarifović // JEZIK, književnost, značenje: jezička istraživanja : zbornik radova / ur. Biljana Mišić Ilić, Vesna Lopičić. – Niš : Filozofski fakultet, 2016. – 255–266.
- РИСТИЋ, Стана: Воћарска лексика и терминологија у српском језику / Неђо Г. Јошић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 217. – (Монографије ; 24) / Стана Ристић // Наш језик, Београд. – 47,3/4 (2016), 118–122. | Приказ.
- РИСТИЋ, Стана: Репрезентативност „Речника САНУ“ за етнолингвистичка истраживања : од лексикографске ка когнитивној дефиницији / Стана С. Ристић, Ивана В. Лазић Коњик // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 377–394.
- РИСТИЋ, Стана: Стереотип о Србима / Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик // СРБИ и српско: зборник радова / ур. Дејан Ајдачић. – Београд : Алма, 2016. – 19–49.
- РУЖИЋ, Владислава: Семантичка и синтаксичка валентност именице *време* / Владислава Ружић // JEZIK, književnost, značenje: jezička istraživanja : zbornik radova / ur. Biljana Mišić Ilić, Vesna Lopičić. – Niš : Filozofski fakultet, 2016. – 43–57.
- САВИЋ ГРУЈИЋ, Ана: Усмено предање као слој дијалекатског речника / Ана Савић Грујић // Етно-културолошки зборник. – 20 (2016), 85–89.

- САВИЋ, Марија: Творбени принципи у грађењу псеудоанглицизама у српском језику / Марија Савић // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 5 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Марија Стефановић. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2016. – 317–330.
- СИМИЋ, Звездана: Srednjevisokonemački frazeologizmi u „Pesmi o Nibelunzima“ i njihovi ekvivalenti u prevodu Ivana Pudića / Zvezdana Simić // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 5 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Марија Стефановић. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2016. – 199–207. |
- СИМИЋ, Звездана: Фразеологизми с компонентом *Apfel* у немачком и њихови еквиваленти у српском језику / Звездана Симић // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности: зборник радова са VII научног скупа младих филолога Србије, одржаног 28. 3. 2015. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2016. 155–164.
- СЈАОЛЕИ, Ђин: Vremenske imenice u kineskom jeziku i kinesko poimanje vremena / Jin Xiaolei // ОРИЈЕНТАЛИСТИЧКО знамење: сећање на Марију Ђукановић (1923–1983) / прир. Анђелка Митровић. – Београд : Филолошки факултет, 2016. – 369–386.
- СЛИЈЕПЧЕВИЋ, Светлана: Концепт непријатеља у политичком рекламном-пропагандном жанру на материјалу српског језика / Светлана М. Слијепчевић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 45, 1 (2016), 419–427.
- СПАЈИЋ, Светлана: Српски језик у транзицији : о англицизмима у економском регистру / Надежда Силашки. – Београд : ЦИД Економског факултета, 2012. – 159. / Светлана Спајић // Лингвистичке актуелности, Београд. – 28(2016), 55–57. | Приказ.
- СПАРИОСУ, Лаура: Expresii cu lexemul mânăîn limba română și limba sârbă / Laura Spărgiosu // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 5 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Марија Стефановић. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2016. – 67–73.
- СРБИ и српско: зборник радова / ур. Дејан Ајдачић. – Београд : Алма, 2016
- СТАНОЈЕВИЋ ВЕСЕЛИНОВИЋ, Марија: Компаративни фразеологизми који се односе на карактерне особине човека и њихови кореспонденти у немачком језику / Марија Станојевић Веселиновић // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности : зборник радова са VII научног скупа младих филолога Србије, одржаног 28. 3. 2015. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Коваче-

- вић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2016. – 145–154.
- СТАНОЈЧИЋ, Славко: Однос лексеме и њеног окружења : на примерима из два различита дискурса / Славко Станојчић // АЛЕКСАНДАР Белић – српски лингвиста века. Књ. 1, О Александру Белићу на Научном састанку слависта у Вукове дане (1971–2016) / ур. Д. Мршевић Радовић, Б. Сувајџић, А. Милановић. – Београд : Филолошки факултет, 2016. – 241–250.
- СТАНОЈЧИЋ, Славко: Однос лексеме и њеног окружења : на примерима из два различита типа дискурса / Славко Ж. Станојчић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 45, 1 (2016), 105–113.
- СТЕВАНОВИЋ, Јелена: Лексичко-семантичке особености језика приповедне прозе Петра Кочића / Јелена М. Стевановић // СРПСКИ језик, књижевност, уметност: зборник радова са X међународног научног скупа „Српски језик, књижевност, уметност“ одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу : 23–25. X 2015. Књ. 1, Језик, књижевност, уметност / ур. Милош Ковачевић, Јана Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2016. – 179–188. |
- СТЕФАНОВИЋ, Марија: О асоцијативним речницима као извору за опис концепата : на примеру асоцијативног поља *дом* у руском језику / Марија Ј. Стефановић // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазич Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016.– 409–423. |
- СТОЈАНОВИЋ, Милица: Испонапрерасподељивасмо се/ Милица Стојановић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 115–117
- СТОЈАНОВИЋ, Милица: Попостанимомало и попогледајмоове глаголе / Милица Стојановић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. – 119–122.
- СТОЈКАНОВИЋ, Александар: *Vakcinišete li vaš računar?* : ројмовна метафора вируса у терминима информационе технологије у српском и енглеском језику / Aleksandar Stojkanović // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 11 (2015), 84–95.
- ТАНАСИЋ, Срето: Боје у оку, свести и језику / Мирјана Илић. – Ниш : Nais print, 2016. – 224. / Срето Танасић // Лингвистичке актуелности, Београд. – 29 (2016), 35–37. | Приказ.

- ТАФРА, Бранка: Dvojbe pri određenju natuknice / Branka Z. Tafra // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазич Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016.– 515–532.
- ТЕШИЋ, Ана: Хибридне творенице са романском компонентом у народним говорима Црне Горе / Ана Тешић // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности: зборник радова са VII научног скупа младих филолога Србије, одржаног 28. 3. 2015. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2016. 35–40. |
- ТОДИЋ, Бојана: Природа асоцијативне везе антонима / Бојана Д. Тодић // Наш језик, Београд. – 47, 3/4(2016), 89–103
- ТОДОРОВИЋ, Милан: Карактеристике српског гејмерског дискурса / Милан Тодоровић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 14 (2016), 167–188.
- ТОДОРОВИЋ, Милан: Лексикализација имена производа у српском језику / Милан Тодоровић // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности: зборник радова са VII научног скупа младих филолога Србије, одржаног 28. 3. 2015. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2016. – 125–135.
- ТОДОРОВИЋ, Стефан: Значења и стилски ефекти еуфемистичких перифрастичких израза у публицистичком стилу / Стефан Тодоровић // JEZIK, književnost, značenje: jezička istraživanja : zbornik radova / ur. Biljana Mišić Ilić, Vesna Lopičić. – Niš : Filozofski fakultet, 2016. – 509–520.
- ТОДОРОВИЋ, Стефан: Контрастивна фразеологија шпанског и српског језика / Анђелка Пејовић. – Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2015. – 252. / Стефан Тодоровић // Зборник за језике и књижевности Филозофског факултет у Новом Саду. – 6 (2016), 395–399. | Приказ.
- ТОЛСТОЈ, Светлана: Лексическое поле пищи и питания в славянских языках : к типологии ‘общих’ номинаций / Светлана М. Толстая // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазич Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 473–492.

- ТРАЈИЋ, Јасна: Značenje skraćenica u internet komunikaciji / Jasna Trajić // JEZIK, književnost, značenje: jezička istraživanja : zbornik radova / ur. Biljana Mišić Ilić, Vesna Lopičić. – Niš : Filozofski fakultet, 2016.– 217–229. |
- УХЕРЕК, Витолд: Les variantes vocaliques de prépositions dans les dictionnaires polonais-français / Witold Ucherek // ФРАНЦУСКЕ студије данас (2015) : традиција и модерност / ур. Селена Станковић, Нермин Вучељ. – Ниш : Филозофски факултет Универзитета, 2016. – 137–150.
- УХЛАРИКОВА, Јасна: Vyjadrovanie miery a somatická frazeológia / Jasna Uhláriková // Славистика. – 20 (2016),305–309.
- ФАТАХОВА, Аида: Авторские неологизмы в поэме „Облако в штанах“ В. Маяковского и их перевод на сербский язык / Аида Жавдатовна Фатахова // Русский язык как инославянский, Београд. – 8 (2016), 175–184.
- ФЕЈСА, Михајло: Родбинска терминологија у русинском и српском језику / Михајло Фејса // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 14 (2016), 197–207.
- ФЕЈСА, Михајло: Русинска презимена у Србији / Михајло Фејса // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 7 (2013), 22–29.
- ХАЛАС, Ана: Примена илустративних примера у општим речницима српског језика : критичка анализа / Ана Халас // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 5 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Марија Стефановић. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2016. – 253–265.
- ХАЛАС, Ана: Примена теорије прототипа у представљању полисемије / Ана В. Халас // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 455–469.
- ХЕРБЕЗ, Дарка: О неким српским и бугарским поредбеним фраземама са зоонимима, фитонимима и етницима / Дарка Хербез // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 12 (2015), 248–253.
- ХРЊАК ХАМИДОВИЋ, Кимета: Uloga rečnika u nastavi prevođenja na univerzitetskom nivou / Kimeta Hrnjak Hamidović, Ivana Nešić // JEZIK, književnost, značenje: jezička istraživanja : zbornik radova / ur. Biljana Mišić Ilić, Vesna Lopičić. – Niš : Filozofski fakultet, 2016. – 687–700.

- ЦВЕТКОВИЋ, Петар: Концептуализација вертикалне димензије у српском језику помоћу глагола *подићи се, дићи се, спустити се, понети се и пасти* / Петар Цветковић // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности: зборник радова са VII научног скупа младих филолога Србије, одржаног 28. 3. 2015. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2016. 115–124.
- ЦВИЈОВИЋ, Драгана: Малограђанштина ужива у празним речима / Драгана Цвијовић // РЕЧИ под лупом: зборник радова о лексици српског језика / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Танеси, 2016. –111–113.
- ЦВИЈОВИЋ, Драгана: О лексичким јединицама са партикуларизаторском службом типа *јато, крдо, рој, стадо, чопор* / Драгана Ј. Цвијовић // Наш језик, Београд. – 47, 3/4 (2016), 73–88.
- ЦИЦМИЛ РЕМЕТИЋ, Радојка: Топонимија невесињског дела Биограда / Радојка Цицмил-Реметић // Ономатолошки прилози, Београд. – 23 (2016), 27–108.
- ЦОЛИЋ, Александра: Типологија лексических ареалов Славии / Т. И. Вендина. – Москва : Институт славяноведения РАН ; Санкт-Петербург : Нестор-История, 2014. – 692. / Александра Цолић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 59, 2 (2016), 171–175. | Приказ.
- ЦРЊАК, Дијана: Прилог проучавању зоонима у високој Херцеговини / Дијана Црњак, Биљана Савић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 12 (2015), 213–222.
- ЦРЊАК, Дијана: Скице из етнолингвистике / Дијана Црњак, Биљана Савић. – Бања Лука : Матица српска, Друштво чланова Матице српске у Републици Српској, 2016. – 157.
- ЦРЊАК, Дијана: Турцизми у лексици куће и покућства / Дијана Црњак // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 2 (2010), 169–181.
- ЧАНЧАР, Ивана: Придеви који означавају божанске особине у „Житију Светог Симеона“ Стефана Првовенчаног / Ивана Чанчар // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 9 (2014), 23–33.
- ЧЕРНИШЕВА, Маргарита: Современные достижения и проблемы русской исторической лексикографии / Маргарита И. Чернышева // ЛЕКСИКОЛОГИЈА и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик, Ненад

- Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 183–196.
- ЧОВИЋ, Бранимир: О конкуренцији језичких средстава : околионални синоними у интра- и интерјезичкој комуникацији / Бранимир Човић // *Prevodilac*. – 33, 3/4 (2016), 40–55.
- ЧОЛАКОВИЋ, Вера: Стазама ријечи српскословенских споменика : Споменици српскословенске писмености : језик и текстологија / Наташа Драгин. – Нови Сад : Тиски цвет, 2013. – 285. / Вера Чолаковић // *Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука*. – 10 (2014), 267–269. | Приказ.
- ЧОРБОЛОКОВИЋ, Саша: Иновативни приступ у настави лексикологије у старијим разредима основне школе / Саша Чорболоковић // *САВРЕМЕНА* проучавања језика и књижевности: зборник радова са VII научног скупа младих филолога Србије, одржаног 28. 3. 2015. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2016. 339–347.
- ЧОРОЛЕЈЕВА, Марија: Теорија на лексикографијата и класификацијата на речниците / Марија Г. Чоролеева // *ЛЕКСИКОЛОГИЈА* и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 79–86.
- ШАПОШЊИКОВ, Александар: Сравнителна лексикографија славјанских језиков / Александар К. Шапошников // *ЛЕКСИКОЛОГИЈА* и лексикографија у светлу савремених приступа: зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 211–221.
- ШАФЕР, Марина: *Frazeologizmi sa leksemama đavo (vrag) – devil* u srpskom i engleskom jeziku / Marina J. Šafer // Зборник за језике и књижевности Филозофског факултет у Новом Саду. – 6 (2016), 159–191.
- ШИПКА, Данко: Језичка географија : од аутобуса у бегу до јаја на снегу / Данко Шипка. – Нови Сад: Прометеј, 2016. – 142.
- ШТАСНИ, Гордана: Деривати са суфиксом *-ина* мотивисани соматизмима / Гордана Р. Штасни // *Књижевност и језик, Београд*. – 63, 3/4 (2016), 243–252. |
- ШТАСНИ, Гордана: Именице са ознаком *подругљиво* у „Речнику српскохрватскога књижевног језика“ / Гордана Р. Штасни // Научни саставак слависта у Вукове дане, Београд. – 45, 1 (2016), 349–359.

- ШТАСНИ, Гордана: Лична имена настала онимизацијом / Гордана Р. Штасни // ТЕМЕ језикословне у србистици кроз дијахронију и синхронију: зборник у част Љиљани Суботић / ур. Јасмина Дражић, Исидора Бјелаковић, Дејан Средојевић. – Нови Сад: Филозофски факултет, 2016. – 479–493.
- ШТАСНИ, Гордана: Лична имена настала супстантивизацијом / Гордана Штасни // СРПСКИ језик и његове норме: дијахроно-синхрони аспекти / ур. Јасмина Грковић Мејдор, Владислава Ружић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Одсек за српски језици лингвистику, 2016. – 232–248.
- ШТРБАЦ, Гордана: Лингвокултуролошки аспекти српске фразеологије : Српска фразеологија и религија: лингвокултуролошка истраживања / Наташа Вуловић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2015. – 359. / Гордана Штрбац // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 59, 2 (2016), 188–193. | Приказ.
- ШТРБАЦ, Гордана: Физичке особине човека у српској фразеологији / Гордана Штрбац // СРПСКИ језик и његове норме: дијахроно-синхрони аспекти / ур. Јасмина Грковић Мејдор, Владислава Ружић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Одсек за српски језици лингвистику, 2016. – 277–297.
- ШТРБАЦ, Гордана: Фразеологизми са значењем визуелне перцепције / Гордана Р. Штрбац // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 45, 1 (2016), 369–379.
- ШТРБАЦ, Гордана: Фразеологизми са значењем интелектуалних особина људи / Гордана Р. Штрбац // ТЕМЕ језикословне у србистици кроз дијахронију и синхронију: зборник у част Љиљани Суботић / ур. Јасмина Дражић, Исидора Бјелаковић, Дејан Средојевић. – Нови Сад: Филозофски факултет, 2016. – 545–558.